

DRAUGAS

PERIODICALS
September 4, 1998

Vol. LXXXVII Kaina 50 c.

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PENKTADIENIS - FRIDAY, RUGSĖJO - SEPTEMBER 4, 1998

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 9/3/98

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-0600 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr. 173

Vakarai susilaukė aštrios Seimo pirmininko kritikos

Vilnius, rugsėjo 3 d. (BNS) — Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis netikėtai griežtai sukritikavo NATO ir Vakarų aplamai už dėsnių aiškiai atsakyti, kokios yra Lietuvos perspektyvos tapti Šiaurės Atlanto sąjungos nare.

„Kokia tai įstaiga, kuri neatsako į esminį raštą penkerius metus?“, retoriškai klausė V. Landsbergis tarptautinėje konferencijoje Vilniuje, priminęs, kad Lietuva dar 1994 metais oficialiai pasiprašė priimama į NATO.

„Mes prisidėjome prie jūsų saugumo, sakome Vakarams, ir jūs galėtumėte sutaupti milijardus, šimtus milijardų; tačiau kai norime saugumo savo nedidelei valstybei, kalbame į mūro sieną“, piktingai Lietuvos parlamento vadovas.

V. Landsbergis taip pat sukritikavo Vakarų nuolaidžiavimą prieš Rusiją ir nenorą jos „suerzinti“ kalbomis apie Baltijos valstybių priėmimą į NATO, drauge pamirštant,

kad Baltijos valstybės prieš 50 metų tapo Vakarų sandorio su Sovietų Sąjunga aukomis.

Seimo pirmininkas ragino Vakarų, nuolat finansiskai remiančius Rusiją, „tiesiai šviesiai“ pasakyti jai: „štai jums dar milijardai, bet pamirškite apie viešpatavimą Baltijos valstybėse“.

V. Landsbergis nerimauja, kad Baltijos valstybės gali būti nutylėtos per kitais metais Vašingtone vyksiantį NATO viršūnių susitikimą, nulemsiantį sąjungos tolesnę raidą.

„Artėja diena, kai trys Vidurio Europos valstybės bus priimtos į NATO. Jeigu tą dieną nebus nieko pasakyta apie kitas apsisprendusias narys, pirmiausia apie Lenkijos kaimynę ir strateginę partnerę Lietuvą, kitaip tariant, jeigu NATO 50-ies metų sukakties fanfaras pakeis tuščių frazė ir gėdinga tyla, tai regėsime moralinę ir politinę Vakarų katastrofą“, sakė V. Landsbergis.

Garsus JAV politologas — apie NATO ateitį

Vilnius, rugsėjo 2 d. (BNS) — Šiaurės Atlanto sąjunga per antrąją plėtros bangą galėtų apimti po vieną šiaurės rytų ir pietryčių Europos valstybę, ir šiaurėje tai būtų Lietuva.

Šią idėją puoselėja garsus lenkų kilmės JAV politologas Zbigniew Brzezinski.

BNS žiniomis, po kelių savaitių Jungtinėse Valstijose pasirodys naujas ketvirtinio žurnalo „The National Interest“ numeris, kuriame Z. Brzezinski dalijasi samprotavimais apie NATO ateitį, sąjungai peržengus 50-mečio slenkstį.

Politologas prieina išvadą, kad NATO vargu ar pasirodys priimti didelę naujų narių grupę, o Rusija, savo ruožtu, nesitaikstytų su didelio masto prisijungimu, kaip keliantį grėsmę.

Z. Brzezinski nuomone, priėmus iškart visas tris Baltijos valstybes, kiltų nesutarimų tiek tarp pačių sąjungininkų, tiek tarp NATO ir Rusijos. Todėl, jo nuomone, būtina atsargiai balansuoti tarp trijų esminių principų: priimti tik išties narystės siekiančius ir jai pasirengusias kandidatus; neleisti Rusijai vetuoti naujų narių; nei šiauriniame, nei

pietiniame NATO sparnuose neįjungti į grupes kelių kandidatų, kurios neva turėtų būti priimtos vienu metu.

Z. Brzezinski nuomone, sąjungos šiaurės rytuose pakviestus prisijungti Lietuvą, būtų patenkintos jos karštos remsios Danijos ambicijos, pagal Slovėnijos ir Italijos atitikmenį NATO pietryčiuose.

Estijai liktų pažangus statusas derybose dėl įstojimo į Europos Sąjungą. Politologo nuomone, padrasinant Latviją, kad ji visiems laikams neliks už įsivaizduojamos „raudonos linijos“, derėtų paspartinti jos priėmimą į Pasaulio prekybos organizaciją, o Rygoje įkurti NATO informacijos įstaigą, kokios veikia Maskvoje ir Kijuje.

Idėja „Lietuva — šiaurėje, Slovėnija — pietuose“ Z. Brzezinski, kuris daugiau kaip prieš dešimtmetį JAV prezidento administracijoje buvo patarėju valstybinio saugumo klausimams, plėtoja jau seniai.

NATO narystei geografija neturi reikšmės

Vilnius, rugsėjo 3 d. (BNS) — NATO sąjungininkai, numatydami būsimąsias sąjungos nares, atsižvelgs į konkrečių kandidatų pasirengimą, o ne dirbtinius geopolitinius samprotavimus, mano JAV ambasadorius NATO Aleksandr Vershbow.

„Mes visuomet atidžiai įsiklausome į pono Brzezinski pažiūras, tačiau aš nematau, kad būtų rimtai galvojama apie jo konkrečią nuomonę dėl kitos NATO plėtimosi fazės“, sakė ketvirtadienį ambasadorius, komentuojuamas Zbigniew Brzezinski idėją per antrąją NATO plėtros bangą priimti Lietuvą ir Slovėniją.

Pasak A. Vershbow, NATO vadovai per susitikimą Madride pareiškė esą sudominti saugumo ir pastovumo stiprinimu tiek šiaurės rytu, tiek pietryčių regionuose ir įvardino šių regionų kandidatus. „Tačiau esmė ta, kad pakviti- mai bus įteikti, atsižvelgiant į nuopelnus“, pabrėžė jis.

Nuotr.: Į Tarptautinę Vilniaus konferenciją atvykęs Lenkijos prezidentas Aleksander Kwasniewski (dešinėje) su Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi apsilankė Vilniuje. A. Sacharovo aikštėje, veikiančioje Lenkijos firmų automobilių parodoje. Lenkijos vadovą pasitiko ir viešnagėje lydejo Lenkijos ambasadorė Lietuvoje Eufemia Teichman (šalia V. Adamkaus).

Vilniaus konferencijoje — Europos saugumo ir pastovumo idėjos

Vilnius, rugsėjo 3 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus dar kartą pabrėžė Lietuvos pirminį siekį derybas dėl narystės Europos Sąjungoje pradėti jau šių metų pabaigoje.

Jis taip pat pareiškė viltį, kad 1999-aisiais NATO viršūnių susitikime Vašingtone „bus nubrėžtos galios kitam Šiaurės Atlanto aljanso atsižvelgimui, apimsiančiam geriausiai pasiruošusias kandidatus, tarp jų ir Lietuvą“.

Ketvirtadienį, atidarydamas tarptautinę konferenciją Vilniuje „Euroatlantinė integracija — vienas pagrindinių stabilumo aspektų“, Lietuvos prezidentas pabrėžė, kad narystė ES ir NATO „užtikrina mūsų laisvę ir demokratiją ir yra mūsų laisvės ir demokratiškumo požymis“.

V. Adamkus neabejoja, kad vietos šioje erdvėje yra ir Rusijai — „jei ji pati to pageidauja“. Kartu jis pareiškė susirūpinimą tuo, kad kai kurios valstybės mėgina nustatyti plėtros ribas.

„Rusijos prieštaravimai Vidurio ir Rytų Europos, o ypač

Baltijos valstybių, narystei NATO negali būti vertinami ne kitaip, kaip bandymas riboti šių šalių pasirinkimo laisvę“, kalbėjo Lietuvos vadovas.

Jis užtikrino, kad NATO ir ES plėtimo procesai nėra nukreipti prieš kitas valstybes, o priešingai — taika, saugumas ir pastovumas yra tos vertybės, kurias Vakarų pasaulio visuomenės labiausiai vertina ir puoselėja.

Lietuvos prezidentas konferencijos dalyviams linkėjo per dvi dienas truksiantį forumą gilinti tarpusavio supratimą ir pasitikėjimą, apibrėžti naujos Europos „saugumo architektūros“ bruožus.

EK pareigūnas santūriai kalba apie Lietuvos pažangą

Vilnius, rugsėjo 3 d. (BNS) — Europos Komisijos pirmojo direktorato generalinis direktorius Gunter Burghardt ketvirtadienį pripažino pastaraisiais metais Lietuvos pažangą, tačiau išspėjo įgyvendinti keliamus reikalavimus.

Ketvirtadienį Vilniuje kalbėdamas su žurnalistais, jis atmetė kaltinimus, neva EK, pernai ruošdama pranešimą apie valstybes-kandidates, neatsižvelgė į Lietuvos pateiktus ekonominius rodiklius.

„Skaiciai yra svarbūs, bet dar ne viskas“, sakė G. Burghardt, kurio vadovaujamas direktoratas tiesiogiai rūpinasi Lietuvos integravimosi reikalais.

Lietuvos atstovai pernai priekaištavo, kad EK išvadose apie Lietuvos pasirošimą buvo naudojamos pasenusios ekonomikos rodikliai. Skelbta, jog tai galėjo padaryti lemiamą įtaką Europos Sąjungos viršūnių priimtam, Lietuvai nepalankiam sprendimui.

G. Burghardt teigimu, EK mato Lietuvoje esant pastovią kilimo tikėtasi, atsižvelgiant į gerokai išaugusią paklausą trečiadienį bei pakilusių Talino ir Rygos biržos indeksus. „Suprantama, kad esant tokioms mažoms akcijų kainoms, investuotojai išsidrąsino ir dabar jau nori ne parduoti, o pirkti vertybinius popierius“, sakė biržos specialistas.

Konferencija, kurią globoja Lietuvos ir Lenkijos prezidentai, tęsia pernykštės Vilniaus konferencijos, suburtos 12-kos valstybių vadovų, tradiciją.

Lenkijos prezidentas Aleksander Kwasniewski, kalbėjęs konferencijoje, pareiškė, kad „be Rusijos dalyvavimo neįmanomas saugumo kūrimas visame mūsų regione“.

Pasak jo, pastaroji Rusijos krizė suformulavo naujas problemas „pasaulio pastovumo strategams“.

Krizę Rusijoje ir jos galimas pasekmes savo pranešime minėjo ir Lietuvą konsultuojantis Tarptautinės gynybos patarėjų grupės pirmininkas Garry Johnson. „Tai yra pavojus, kaip pastovumo situacija gali iš esmės pasikeisti per kelias savaites“, sakė jis.

demokratiją, pripažįsta rinkos ekonomikos pažangą, ypač privatizavimo ir investicijų klimato gerinimo srityje.

Kita vertus, sakė EK pareigūnas, būtina atsižvelgti į išvadose nurodytus trūkumus, konkrečiai — į nepakankamą Lietuvos sugebėjimą konkuruoti su kitomis ES valstybėmis bei įgyvendinti su Europa suderintus įstatymus.

G. Burghardt užtikrino, kad Lietuva jau yra pilnavertė ES plėtros proceso dalyvė ir jos galimybės būti pakviesti derybų dėl stojimo per pastaruosius metus išties pagerėjo. Esant pakankamai pažangai, ES vadovai gali nuspręsti padidinti Lietuvai teikiamą pagalbą pagal PHARE programą ir administravimo stiprinimui.

* Priešlaikinis Ignalinos atominės elektrinės uždarymas Lietuvai kainuotų nuo 14.6 iki 17.2 mlrd. litų, teigia Švedijos specialistų parengtoje studijoje, kurioje analizuojama, kokių nuostolių patirtų Lietuva, jei anksčiau projekte numatyto laiko nutrauktų jėgainės eksploataciją, atsisakytų elektros energijos eksporto galimybių bei perieitų prie brangesnių elektros energijos gamybos būdų, pvz., šiluminės elektrinės. Tačiau projektinėje IAE dokumentacijoje yra numatyta galimybė pakeisti reaktorių kuro kanalų ir jėgainės eksploataciją pratęsti dar 15-kai metų. (BNS)

Rusijos vadovai stengiasi įveikti krizę ir kovoją tarpusavyje

Moskva, rugsėjo 3 d. (Reuters-BNS) — Rusijos prezidentas Boris Jelcin ketvirtadienį vėl grįžo spręsti politinės ir ekonominės krizės po dvi dienas vykusio viršūnių susitikimo su JAV prezidentu Bill Clinton, kurio metu jis pažadėjo neišsukti iš reformų kelio.

Tačiau komunistų valdoma Valstybės Duma ketina vėl atimti prezidento paskirtą premjerą Viktor Černomyrdin, todėl B. Jelcin galimybės išspręsti krizę atrodo menkos.

Akivaizdžiai pažeisdamas Konstituciją, B. Jelcin savo dekretu jau spėjo iš naujo paskirti kai kuriuos ministrus, tarp jų ir gynybos, VR ir UR žinybų vadovus. Įprastine tvarka kabinetas turėtų būti formuojamas tik po to, kai Valstybės Duma patvirtins premjerą.

Tuo tarpu V. Černomyrdin patiria komunistų spaudimą pakeisti kryptį. Trečiadienį Duma balsavo už neįpareigojantį priemonių paketą, pagal kurį būtų sugrąžinti kai kurie sovietinio pobūdžio ekonomikos kontroles svertai.

Ketvirtadienį iš Maskvos išvykęs B. Clinton sakė, kad Rusija gali tikėtis finansinės pagalbos tik tuo atveju, jeigu laikysis rinkos reformų.

B. Jelcin, kurio padėtis dabar silpnesnė nei bet kada nuo pat 1991 m. komunizmo žlugimo, per savo viešus pasirodymus su JAV vadovu kalbėjo aiškiai ir judėjo normaliai, tačiau kartkartėmis atrodė sumišęs. Tai vėl sukelė susirūpinimą, ar jam pakaks jėgų ir sveikatos vadovauti milžiniškai, branduolinių ginklų turinčiai valstybei.

Tuo tarpu rublis per dvi savaites neteko pusės savo vertės, o Rusijos gyventojai pradeda kaupti maisto atsargas, laukdami kainų kilimo.

Centrinis bankas, bandydamas įveikti valstybės finansų netvarką, nurodė šešioms didelioms bankams perduoti privčių piliečių santaupas ir valstybinį taupomąjį banką, tuo faktiškai suteikdamas valstybinei garantijai kiekvienam jų turimam rubliui.

Ketvirtadienį baigdamas vizitą Maskvoje, JAV prezidentas 25 minutes kalbėjosi su V.

Černomyrdin ir paragino jį „padaryti visa, kas įmanoma, įveikiant šią dabartinę politinę krizę, siekiant, kad valstybė galėtų imtis stiprios ekonominės programos“, pranešė Baltųjų Rūmų atstovas spaudai Mike McCurry, kuris pakeliui į Šiaurės Airiją kalbėjo su žurnalistais JAV prezidento lėktuve.

Rusijos parlamento komunistų partijos frakcijos vadovas Genadij Žiuganov neatmetė galimybes, kad B. Clinton oficialus vizitas Maskvoje buvo jo „atsisveikinimo susitikimas su prezidentu Boris Jelcin“.

Komunistų partijos vadas taip pat mano, kad JAV prezidentas norėjo „savo akimis pamatyti, kas išejo iš septynerius metus trukusio bendradarbiavimo su mumis“.

G. Žiuganov žodžiais, jam susidarė įspūdis, kad Bill Clinton labai nustebo, kai išgirdo, jog Rusijos prezidentas „paprasciausiai nedirba su parlamentu“.

Astrejanti politinė ir ekonominė krizė Rusijoje atkreipia dėmesį į platių įgaliojimų, kuriuos prezidentui Boris Jelcin suteikia Konstitucija, įskaitant teisę paskelbti nepaprastąją padėtį.

1993 m. patvirtinta Rusijos Konstitucija numato, kad prezidentas, susiklosčius aplinkybėms ir sutinkamai su atitinkamu Konstitucijos įstatymu, paskelbia nepaprastąją padėtį visoje Rusijos Federacijos teritorijoje ar atskiruose jos regionuose. Apie tai jis nedelsiant informuoja abiejus parlamento rūmus.

Federacinė Taryba, aukštieji rūmai, sudaryti iš regionų gubernatorių ir regioninių parlamentų vadovų, turi patvirtinti šį sprendimą.

Paskelbus nepaprastąją padėtį, prezidentas negali paleisti Valstybės Dūmos, žemųjų parlamento rūmų.

Konstitucijoje minimas nepaprastosios padėties įstatymas nebuvo patvirtintas parlamento. Tai iš principo B. Jelcin suteikia veikimo laisvę, nes, pagal Konstitucinio teismo sprendimą, priimtą dar 1995 m., prezidentas, nesant įstatymo, gali skelbti dekretus, kurie galioja iki atitinkamų įstatymų patvirtinimo.

Naujoji žydų mokykla liudija pagarbą žmogaus teisėms

Vilnius, rugsėjo 2 d. (BNS) — Žydų mokyklos atidarymas Vilniuje yra dar vienas demokratines daugiakultūrinės Lietuvos pasiekimas, pareiškė Lietuvos parlamentaras.

Pasak Seimo nario Emanuelio Zingerio, pirmoji po pusės amžiaus priverstinės pertaukos atkurta religinė žydų mokykla Vilniuje įtvirtina palankų Lietuvos statusą žmogaus teisių srityje.

Religinę žydų mokyklą Vilniuje, kurioje rugsėjo 1 d. mokslus pradėjo apie 80 moksleivių, atidarė tarptautinė or-

ganizacija „Chabat Liubavitch“. Atidarytoji vidurinė mokykla yra pertvarkyta iš anksčiau įkurtos žydų pradinės mokyklos.

Mokykloje dėstoma lietuvių bei rusų kalbomis ir, be įprastinės Lietuvos mokyklų programos, joje bus mokoma valstybės žydų kalbos, religijos pagrindų ir tradicijų.

Mokykla bus išlaikoma iš remėjų aukų, ir mokslas joje nekainuos.

E. Zingeris, kuris pats prisidėjo prie mokyklos įsteigimo, mano, kad ji padės stiprinti lietuvių ir žydų tautų tarpusavio supratimą.

KALENDORIUS

Rugsėjo 4 d.: Rozalija, Ida, Mozė, Rimantas, Germanas.

Rugsėjo 5 d.: Laurynas, Stanislava (Stasė), Bartenis, Bertius.

SPORTO

APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

APIE DIDŽIUOSIUS VASAROS SPORTO ĮVYKIUS LIETUVOJE (2)

Tęsiame aprašymą II LTO lengvosios atletikos varžybų, kuriose dalyvavo 4 JAV lietuviai, kurie čia laimėjo gana daug medalių. Lengv. atletikos varžybose nesimėte kai kurių žymesniųjų Lietuvos sportininkų, kaip pasaulio vicečempionas disko metime Virgilijus Alekna, kuris, pagal savo programą, treniravosi Palangoje.

O kiti gerieji, nors ir varžėsi, parodė gana silpnus rezultatus. Vaclovas Kidyskas disko metime auksą laimėjo tik su 61.20 metro pasekme, o bronzą sugriebė 1992 m. olimpinis čempionas Romas Ubartas (59.28 m).

Kiek geriau pasirodė Nelė Žilinskaitė, kuri šuolyje i aukštį peršoko 187 cm, o ietį toliausiai nusviedė Rita Ramanauskaitė — 57.92 m (jos abi laimėjo auksą).

Varžybose nesimėte ir JAV studijuojančios geriausios Lietuvos bėgikės Agnė Visockaitė, kuri, kaip buvo pranešta, persisaldė ir nestojo į bėgimo takelį Kaune.

Rebeka ir Mikas Jotautai

Jeigu lengv. atletikoje iš užsienio lietuvių vyravo broliai Motiejūnai ir Tomas Pukštys iš JAV, tai plaukime daugiausia medalių užsieniečių tarpe pelnė Kanados lietuviai Rebeka ir Mikas Jotautai. Prie jų dar prisidėjo čikagietė Kristina Norkutė, iškovojusi du bronzos medalius. Iš viso šie trys plaukikai pelnė 5 medalius: po vieną aukso ir sidabro ir tris — bronzos.

R. Jotautaitė, gimusi 1981 metais, buvo pirmoji 400 m laisvu stiliumi (4:58,45), o per pusę trumpesniam nuotolyje šiuo stiliumi liko trečioje vietoje (2:23,75), tuoj po N. Statkevičiūtės ir V. Venclovaitės.

Jos brolis Mikas (1980 m. gimimo) 100 m peteliške sugriebė sidabrą su 59.97 pasekme. Čia pirmuoju buvo P. Jonavičius su 59.19 rezultatu. Šioje pačioje rungtyje moterims čikagietė K. Norkutė (1985 m. gimimo) laimėjo bronzą (1:14,23). Pirmosiomis čia atplaukė R. Sturonaite ir M. Žilinskaitė.

Ta pati K. Norkutė 100 m nugara liko 5-je vietoje, o 50 m laisvu stiliumi — septintoje (paskutinėje — 8-ją čia užėmė R. Jotautaitė). Čia reikia pažymėti, kad M. Jotautas bandė laimėti 200 m nugara nuotolyje ir čia buvo 5-tas (iš 8) bei 100 m laisvu stiliumi, kur užėmė 6-tą vietą.

Čikagietė Kristina Norkutė dar vieną bronzos medalį laimėjo antrąją varžybų dieną (jos vyko birželio 24-25 d. Vilniuje), kur rungtyniavo 200 m kompleksiniam plaukime (2:43,07). Čia pirmoji buvo J. Ladavičiūtė, antroji — A. Vaičiūtė.

Geriausio Lietuvos plaukikai rungėsi 100 m nugara nuotolyje. Jie išsiriavo taip: 1. A. Savickas, 2. D. Grigalionis, 3. M. Špokas.

Futbole žaidė Anglijos lietuviai

Kaip atrodo, kad aukščiau minėtieji sportininkai buvo vieninteliai iš Š. Amerikos kontinento, dalyvavę II LTO bet kokiose varžybose, nors užsiregistravusių buvo gerokai daugiau.

Futbolo varžybose, kuriose rungtyniavo 4 komandos: Kaunas, Panevėžys, Vilnius ir Šiauliai, papildomai dar buvo įrašytas vienas veteranų susitikimas tarp Kauno ir Anglijos lietuvių rinktinės. Jį net 12-4 pasekme laimėjo kauniečiai.

Svečiai iš Londono žaidė tokios sudėties: Jonas Žilinskas, Andy Blinstrub, Scott Mineikis, Povilas Markevičius (jmušė 1 įvartį), Algis Gasperas, Chris Juras, Darren Mockus (1 įv.), Paul Augaitis, Louis Pastor, Richard Bundonis (2 įv.), Tomas O'Brien. Beje, pirmojo kėlinio pasekmė 5-2. Rungtynės vyko birželio 24 d. „Inkaro“ stadione, Kaune.

Nugalėtojais šiose varžybose tapo Kaunas, baigmėje, po baudos smūgių, įveikęs Vilnių 8-6. Rungtynės buvo pasibaigusios lygiomis — 1-1. Del trečios vietos Panevėžys nugalėjo Šiaulius 3-0.

Krepšinyje — Jonavos „Statyba“

Vyrų ir moterų krepšinis turėjo apsieiti be svečių iš

Pasižymėjęs vandensvydžio žaidėjas Romas Kudirka.

ROMAS KUDIRKA — PASIŽYMĖJĘS VANDENSVYDŽIO ŽAIDĖJAS

Romas Kudirka anksti sudomėjęs vandens sportu, jame dalyvauti pradėjo dar tebesimokydamas Junior High School, Crescenta Valley gimnazijoje visus ketverius metus priklausė plaukimo ir vandensvydžio komandose, iš kurių trejus metus žaidė gimnazijos vandensvydžio rinktinėje. Be to, Romas buvo Divizion II California Interscholastic Federation laisvu stiliumi plaukimo čempionas. 1994 m. jis buvo išrinktas All CIF vertingiausiu žaidėju. Buvo narys National Youth Team su kuriuo Calgary, Kanadoje, vykusiose Pan American vandensvydžio žaidynėse jis atstovavo JAV.

University of California, San Diego, pradėjęs chemijos studijas, Romas buvo pakviestas vandensvydžio komandon. Taip pat ketverius metus dalyvavo universiteto plaukimo komandoje. Antrais studijų metais, Romo komanda NCAA

— visos Amerikos universitetų pirmenybėse laimėjo trečią vietą.

Trečiuose studijų metuose, Romas buvo savo komandos geriausias įvartų mediotojas ir buvo išrinktas į Western Polo Association pirmąją komandą. Buvo pripažintas NCAA III Divizijos geriausiu metų žaidėju ir universiteto komandos Athlete of the Year. Ketvirtais metais „Romas“ vėl išrenkamas į Western Water Polo Association pirmąją komandą ir buvo jų vertingiausias žaidėjas, vėl pasiekęs daugiausiai įvartų komandoje. Antrą kartą išrenkamas NCAA „Player of the Year“ ir University of California, San Diego, „Athlete of the Year“.

Universiteto komandų žaidėjas sporte dalyvauja ketverius metus, tai ateinančius metus Romas žada pašvęsti studijų baigimui ir ruošti planus ateitai. Linkim Romui daug sėkmės.

Jonavos komandą sustiprino buvę žalgiriečiai Darius Sirtautas ir Arūnas Visockas. Todėl ji ir užėmė I vietą, įveikusi „Šiaulius“ 85-83, Alytaus „Alitą“ 91-82 ir Plungės „Olimpą“ 88-84. Plungiečių eilėse matėsi JAV studijuojantis krašto puolejas Evaldas Jocy.

Moterų grupėje laimėjo LKKI — „Viktorija“ su 5 taškais; tiek pat taškų surinko ir antroje vietoje likusios „Lietuvos telekomo“ krepšininkės, tačiau pralaimėjusios prieš LKKI — „Viktoriją“.

Kiek buvo sportininkų iš užsienio?

Kiek II LTO dalyvavo užsienio lietuvių sportininkų, oficialiai neskelbiama. Neskaitant futbolininkų iš Anglijos, kurie nedalyvavo tiesioginėse varžybose, jų buvo mažiau negu dešimtukas.

Tačiau VI PLSŽ rezultatų knygoje yra puslapis informacijos apie akredituotus abiejų renginių (II LTO ir VI PLSŽ) dalyvius iš užsienio valstybių bendrai jungiant sportininkus, trenerius, vadovus ir svečius kartu).

Tokių sąrašų pirmoje vietoje eina Rusija (įskaitant ir Karaliaučius) — 175. Po to — Latvi-

LENGVOSIOS ATLETIKOS PIRMENYBĖS

1998 m. Š. Amerikos Baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės rugsėjo 12 ir 13 d. vyks Iroquois Ridge High School, 1123 Glen Ashton Road, Oakville, Ont., Kanadoje. Baltiečių sporto federacijos (BAFNA) pavedimu, vykdė ŠALFAS-gos Lengvosios atletikos komitetas.

Varžybos vyks šiose klasėse: vyrų (20-34 m., imtinai), moterų (17-34 m.), jaunių A (17-19 m.), jaunių ir mergaičių B (15-16 m.); berniukų ir mergaičių C (13-14 m.), D (11-12 m.), E (9-10 m.) ir F (8 m. ir jaunesni); vyrų ir moterų „Submasters“ (35-39 m.) visų klasių „Masters“ — (40-44 m.), (45-49 m.) ir t.t. kas 5 metai.

Prieauglio klasifikacija — pagal dalyvio amžių 1998 m. gruodžio 31 d. Sub-masters ir masters — pagal dalyvio amžių varžybų dieną. Dalyvių skaičius neapribotas visose klasėse.

Varžybų pradžia: šeštadienį, rugsėjo 12 d., 1:30 val. p.p. Registracija nuo 12 val. Sekmadienį varžybos tęsis nuo 10 val. ryto.

Lietuvių 1998 m. pirm-

Futbolas Čikagoje „LITUANICA“ IVEIKĖ LOMBARD S.C. KOMANDĄ

„Lituanicos“ futbolo vienuoliktą antrosios sezono pirmenybių rungtynėse rugpjūčio 30 d. pelnė tris taškus, nugalėdama Lombard S.C. 3-2.

Reikia pripažinti, kad pergalė nebuvo lengva, nes lygos naujokai žaidė energingai ir labai žiauriai. Dėl to jie užsidirbo du 11 metrų baudinius (po vieną abiejuose kėliniuose), kuriuos Virgis Žuromskas paverė įvartiais.

Jau rungtynių pradžioje — 3-je minutėje varžovai iš aikštos nušalė padarė 1-0 savo naudai, bet 30-je min. V. Žuromskas išlygino. Po pertraukos Lombard S.C. vėl persvėrė, bet tai ir buvo viskas, ką jie galėjo padaryti. Negelbėjo jų kovingumas ir žiaurumas.

„Lituanicos“ komandoje matėsi naujų veidų ir žaidėjų susirinko pakankamai (14 asmenų), nepaisant, kad žaista išvykoje — tolimoje aikštėje.

Del šventės, rugsėjo 6 d. nebus rungtyniaujama, bet rugsėjo 13 d. „Lituanica“ vyks į Park Ridge, IL, kur susitikis su stiproka ukrainiečių „Wings“ vienuolike. Tada — rugsėjo 20 d. „Lituanica“ pirmą kartą šį sezoną pasirodys namuose, žaisdama prieš lenkų „Cracovia“.

„LITUANICA“ — ŠEŠTOJE VIETOJE

Mus pasiekė oficiali „Metropolitan Soccer“ lygos 1997-1998 metų lentelė. Joje „Lituanica“ (čia žymima oficialiu vardu „Liths“) užima 6-ją vietą iš 11 komandų (iš jų dvi „Croatan“ ir „Wauconda Chiefs“ žaidė tik vieną sezoną (9 rungtynes), o kitos abu sezonus (18 rungtynių).

Pirmasis šešetukas atrodo taip: 1. „Legovia“, 2. „Lions“, 3. „Wings“, 4. „Lightning“, 5. „Sparta“, 6. „Lituanica“

ja — 119, JAV — 96, Kanada — 66, Lenkija — 53, Australija — 44, Baltarusija, Estija — 16, Didž. Britanija — 15, Argentina — 8, Ukraina — 8 ir kt. Iš viso 649 asmenys.

Ateinanti penktadienį pradėsime rašyti apie VI Pasaulio lietuvių sporto žaidynių varžybas.

Edvardas Šulaitis

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matinant pašto išlaidas, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Motams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šėštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant i Lietuva:			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šėštadienio laida	\$55.00		
Užsakant i užsieni oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šėštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpis

Moderatorius — Iva. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šėštadienis nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šėštadienis nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį netaisako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą kę nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuotira. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Prašome atsiunčiant pasilikti kopiją.

nybės bus išvestos iš baltiečių.

Visi klubai ir pavieniai lengvaatlečiai skatinami šiose varžybose dalyvauti.

ŠALFAS-gos Lengvosios atletikos komitetas ŠALFAS centro valdyba

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Kab. tel. 773-471-3300

DR. A.B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS

3900 W. 95 St. Tel. 708-422-0101

Valandos pagal susitarimą

Pirmad. 3v.p.p.-7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.

treč. uždaryta, ketvirt. 1-3v.p.p.

penktad. ir šėštad. 9v.r.-12v.p.p.

ARAS ŽIJOBA, M.D.

INDRE RUDAITIS, O.D.

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

1020 E. Ogden Ave., Suite 310

Naperville, IL 60563

Tel. (630) 527-0090

3825 Highland Ave.,

Tower 1, Suite 3 C

Downers Grove, IL 60515

Tel. (630) 435-0120

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydymas

Kalbama lietuviškai

6187 S. Archer Ave. (prie Austin)

Tel. 773-585-7755

Valandos pagal susitarimą

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia i vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4847 W. 103 St., Oak Lawn, IL

Pimas apyt. su Northwestem un-to

diplomu, lietuviams sutvarkys dantis

už prieinamą kainą. Pacientai

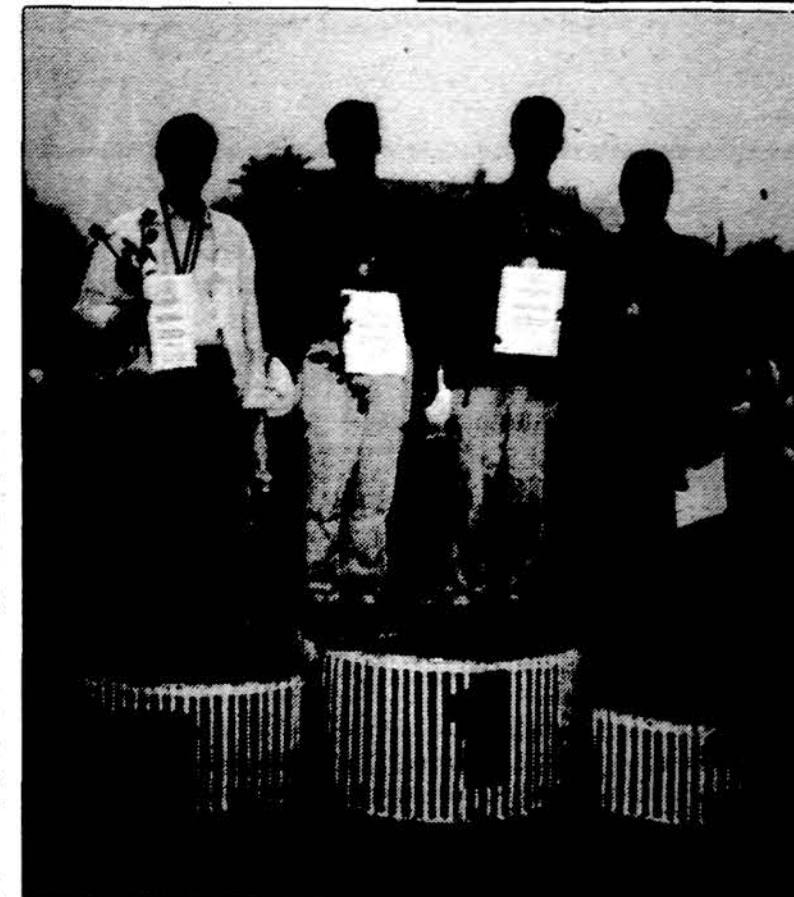
primami absoliučiai punktualiai.

Susitarimai (kalbėti angliškai)

Tel. 708-422-8260

Australijos Lietuvių sporto sąjungos pirmininkas žurnalistas Antanas Laukaitis (viduryje) su Australijos lietuviams VI PLS žaidynėse, Lietuvoje, atstovavusiais sportininkais. Nuotr. V. Kapočiaus

VI Pasaulio lietuvių žaidynėse, Palangoje vykusiose papildomio tinklinio varžybose, pirmą vietą laimėjo Los Angeles vyrų komanda. Ant apdovanojamų pakylės (viduryje) aukso medaliais pasipuošę Auris Jarašūnas ir Paulius Kudirka.

Trumpai Amerikoje ir pasaulyje

Paruošė Eglė Paulikienė

•Per kelias dienas biržų rinka JAV-ese (Dow Jones Industrials) smarkiai krito, panaikindama visų metų laimėtus procentus. Pamažu birža vėl pradėjo kilti, tačiau padėtis dar neaiški. Pasaulio biržų rinkos yra paveiktos neramios padėties Rusijoje, ir neaiškios ekonominės situacijos Azijoje.

•Prez. Bill Clinton gynė savo per televiziją transliuotą kalbą apie santykius su Monica Lewinsky spaudos konferencijos metu Maskvoje. Ligšiol 16 JAV Kongreso narių, 18 laikraščių ir žurnalų, 19 spaudoje ir valdžioje pasižymėjusių asmenų ji ragina atsisistatinti. Čia įeina žurnalai iš „Boston Globe“, „Chicago Tribune“, „Wall Street Journal“, ir kiti.

•Vyriausioji prokurorė Janet Reno pradėjo buvusio Clinton-Gore 1996 metų rinkimų kampanijos viršininko Harold Ickes tyrinėjimą.

•FDA patariamasis komitetas vienbalsiai pritarė rekomendacijai naudoti vaistus „tamoxifen“ prieš krūtines vėžio išsivystymą.

•Universitetų taryba (College Board) pareiškė, kad JAV gimnazijose vyksta pažymių infliacija. Pastebėjo, kad gimnazistų, turinčių A vidurkį ir laikantių SAT egzaminus, skaičius pakilo nuo 28% iki 38% per paskutinius dešimt metų. Tačiau per tą patį laikotarpį jų SAT kalbos egzaminų rezultatai krito 12 taškų, o matematikos krito 3 taškais.

•Senatas, sugrįžęs iš vasaros atostogų, randa konfrontaciją su Baltųjų rūmų. Prez. Clinton žada pareikšti veto teisę daugiau negu pusei pasiūlytų įstatymų projektų. Tas gali sustabdyti valdžios darbą.

•Gaisrai siaučia daugelyje vakarinių valstijų: Washington, Montana, Idaho, California. Didžiausias gaisras yra maždaug 85 mylias į pietvakarius nuo Los Angeles.

•JAV ambasados vakarinės Afrikos kraštuose Ghana ir Togo, buvo uždarytos, gresiant teroristų pavojui.

•Kol prez. Clinton kalba rusams apie laisvos rinkos svarbą, Boris Jelcin ruošia savo kariuomenę, bijodamas krašte masyvių neramumų, sukeltų svyruojančios ekonomikos. Dviem rinktinės ka-

riuomenės divizionams buvo įsakyta būti pasiruošusioms.

•Sveicarijos Swissair lėktuvas, skrydis 111, sudužo prie Nova Scotia krantų. Tarp 215 keleivių, skridusių lėktuvu, buvo 136 JAV piliečiai.

•Irakas gali pradėti atstatyti savo cheminių ginklų sandėlį už šešių mėnesių, jei Jungtinių Tautų inspekcijos vėl neprasidės, perspėjo amerikietis Scott Ritter. Jungtinių Tautų ginklų inspektorius, kuris protestuodamas atsisistatino rugpjūčio gale. Ritter pareiškė, kad jis neturėjo jokios kitos išeities, tik išeiti iš pareigų po to, kai JAV vyriausybė, norėdama išvengti konfrontacijų, užblokavo Irako ginklų inspekciją. „Ka ji (vyriausybė) sako ir ką ji daro, yra du skirtingi dalykai“, rašo Ritter.

•Šiaurės Korea suklė naujų saugumo rūpesčių rytų Azijoje, kai atliko ilgų nuotolių raketų bandymus. Apsaugos skyriaus šaltiniai spėja, kad tokia raketa galėtų pasiekti didesnę dalį Japonijos. Bandymas vyko, nors šiame komunistiniame krašte siaučia badas.

•FDA patvirtino pirmus skiepus prieš „rotavirus“, tai viduriavimo ir vėmimo infekcija, kuri užkrečia mažus vaikus; kasmet miršta per 870,000.

•Ruandoje buvęs vieno kaimo meras rastas kaltas genocidu, kankinimu, išprievartavimu. Jis buvo apkaltintas, įsakęs nužudyti 2,000 žmonių.

„Pilna krepšį baravykų, rado girioje mama, — Visai žiemai pridžiūvinsim, / tarė sūnui ji linksma...“ (Pagal V. Nemunelio. „Meskiukų Rudnosiuką“).
Nuotr. Viktoro Kapočiaus

Gintaro muziejus Palangoje su prieš jį stovinčia Kristaus statula.

Nuotr. Viktoro Kapočiaus

KAPINĖS PRIE TAMBOVO

E. RINGUS

Vokiečiai ir kiti Vakarų Europos kraštai deda daug pastangų rasti ir aptvarkyti žuvusių karių kapines Rusijos plotuose. Šaltojo karo laikotarpyje tos pastangos buvo beveik nulinės. Režimui minkštėjant, net patioje Rusijoje atsirado jaunų idealistų, norinčių padėti vakariečiams. Jie buvo persekiojami ir veikla uždrausta. Padėtis ėmė gerėti po 1980 m.

1988 m. vokiečiai atkreipė dėmesį į Tambovo miestą, bet vėl vietinis NKVD aparatas pasakė „niet“. Rasti kapines patioje Rusijoje — darbas nėra lengvas. Po 50 metų lagerių pastatai sugriuvo, laukai užaugo medžiais ir žolėmis, liudininkai išmirė ar persikėlė kitur. Tambovo kapinės rastos tik 1996 m. atsitiktinai, nors čia savaitgaliais atvykdavo šimtai grybautojų, nežinodami, kas po jų kojom. O po jų

kojomis gulėjo apie 40,000 palaidotų Antrojo pasaulinio karo aukų, be pavardžių, išbrauktų iš istorijos. Tai tikri nežinomieji kariai.

Tambovo lageris atidarytas 1942 m. sausio mėn. specialiai belaisviams, ne vokiečiams. Jis egzistavo iki 1947 m. vasaros. Tūkstančiai belaisvių čia mirė nuo bado ir šalčio. Jokių žinių apie jų atvykimą, išvežimą, mirčių skaičių nebuvo įtraukta į archyvus. Prieš užkasant, belaisviai buvo nurengiami ir prie kojos buvo pririšamas numeris. Daugumas dokumentų buvo sunaikinta 1950 m., o stovyklos prižiūrėtojai išsklaidė Rusijos platumoje. Kad čia yra masinės kapinės, paaiškėjo, kasant griovius, kai rasta tūkstančiai žmonių kaulų ir uniformų liekanų. Vienur jos buvo atpažintos, kaip itališkos, kitur, kaip vengriškos, rumuniškos. Toliau kasinėjimui rodė daugiau radinių įvairiose Tambovo apylinkėse, po porą tūkstančių aukų. Rusus nustebino atskirų karių liekanos. Atpažinta, kad tai buvo japonų kariai, kažkokiu būdu atvežti į Rusijos gilumą. Kaip žinome, japonai stengiasi palaidoti savo tautiečius savo žemėje. Dalis jų jau išvežta.

Aplinkinių vietovių merai stengiasi rasti kapines jų vietovėse, aišku, ne tik iš žmoniškumo principo. Didžiausia delegacija atvyko iš Prancūzijos. Prancūzai skelbia, kad per 1,300 jų tautiečių dingio. Pasirodo, prancūzai iš Elzaso ir Lotaringijos, prievartai mobilizuoti, sužinoję apie DeGaule atsiskaitimą, kiek

viena pasitaikiusia proga perdavė sovietų pusėn. Tačiau draugiškai jie nebuvo priimami, o pasiūsti į Tambovo lagerį. Ten beveik visi mirė nuo bado, ligų ir šalčio. Gyvais liko tik patsidavėliai ir tapę komunistais. Tie nauji komunistai, kartais būdavo žiauresni už rusus. 1944 m., DeGaule prašymu, maža užsilikusių prancūzų dalis buvo perkelta į dalinius Afrikoje.

Po karo sklido įvairūs baisūs gandai. Vienas jų pasakojas apie traukinį su 50 vagonų, pakrautų lavonais. Galvojam, kad tai kariai nevokiečių tautybės. Jie atvežti palaidoti šiose, tik dabar atrastose, kapinėse.

Vakarų Europos tautos, sukrėtos naujų radinių, padeda Tambovo miestui aptvarkyti šias masines kapines ir pastatyti paminklą. Kiek panašių kapinių dar bus rasta patioje „tėvyneje“?

Kapinės buvo konsekrutos š.m. rugpjūčio 8 d., dalyvaujant didelei turistų miniai, atvykusiai iš Vakarų Europos.

* Šią savaitę bus dar kartą mėginama ištraukti iš Platelių ežero avariją patyrusį sraigtasparnį „Mi-2“, kuriam sekmadienį nukritus į ežerą, žuvo 10 jūo skridusių žmonių. Ekstremalių situacijų valdymo centro narys, Susisiekimo viceministras Arimantas Račkus sakė, kad nari dar kartą bandys ištraukti 7 metrų gylį gulintį sraigtasparnį. Jeigu jiems vėl nepavyks, į pagalbą bus pasitelkta kariuomenė, turinti techniką ir sraigtasparnių Virginijos Rancienės, kuri vienintelė liko gyva per šią katastrofą, būklę jau ketvirta para yra labai sunki. (BNS)

Prisimenama ir Lietuva

Danutė Bindokienė

Lietuviška patarlė teigia, kad „Kur miela — ten akys; kur skauda — ten rankos“, tad ir Amerikos spaudoje mirgėte mirga Rusija (deja, ne dėl to, kad miela): komunistų partijos atgijimas, rublio nuvertinimas, revoliucijos grėsmė ir JAV prezidento Bill Clinton bergždios pastangos savo vizitu Maskvoje sustiprinti Boris Jelcin poziciją. Jeigu dar pridėsime besivystančias problemas Azijoje bei Afrikoje, nesistebėsime, kad valstybėms, kurios nedidelės ir nepavojingos daug vietos žiniasklaidoje neskiriama.

Tarp tokių apyramių pasaulio kampelių yra ir Lietuva. Vis tik retkarčiais, pvz. rugpjūčio pabaigoje, jos vardas buvo paminėtas dviejose neeiliniuose periodiniuose leidiniuose: „The Economist“ žurnale (08. 29) ir „The Washington Times“ (09. 01).

Kai „The Economist“ užsimena Baltijos valstybes, simpatijos aiškiai krypsta Estijos pusėn. Ši mažiausia trijų Baltijos kraštų tauta dažniausiai laikoma pavyzdžiu kitoms dviem, nes esanti demokratiškiausia, vakarietiškiausia ir labiausiai tinkama įsijungti į svarbiąsias tarptautines organizacijas — visų pirma Europos Sąjungą. Stipriai pabrėžiamos ir Latvijos problemos, ypač su rusakalbiais gyventojais ir nuolatiniams Maskvos priekaištais, kad jie skriaudžiami, verčiant išmokti latvių kalbą bei atlikti kitas pilietines pareigas.

Straipsniuose apie Lietuvą paprastai nepraleidžiama progos paminėti, kad jos gyventojai Vokietijos nacių okupacijos metais žudė žydus, o ir dabar neskuba anuometiniams nusikaltėliams pritaikyti atitinkamas bausmes...

Vis tik rugpjūčio 29 d. numeryje tema kitokia — Baltijos valstybėse pasitaikancios savivadybės. Čia ir vėl visoje Europoje Lietuva „pirmaujanti“. Pagal Pasaulio sveikatos organizacijos duomenis, savivadybių skaičius Lietuvoje nuo 1989 m. pakilo net 70 procentų; Estijoje tik 46 proc., bet ir estai triskart dažniau pasirenka savivadybę užbaigti savo gyvenimą, kaip vokiečiai ar švedai.

Straipsnis mėgina analizuoti priežastis, dėl ko baltai „tokie liūdni ir nelaimingi“. Sakoma, kad jų gyvenimo lygis daug geresnis negu armenų, gruzinų ar kitų Kaukazo tautų, kuriose savivadybių nedaug pasitaiko. Lietuvą sa-

zivudžių skaičiumi sparčiai vežasi Rusija (po visų dabartinių krizių tikriausiai ne tik pasivys, bet ir pralengs), po to eina Estija, Latvija, Vengrija, Ukraina ir kitos. Manoma, kad didieji politiniai, ideologiniai ir ekonominiai posovietinio laikotarpio pasikeitimai vyksta per staigą — ne visi žmonės spėja persiorientuoti, prisitaikyti ir atrasti savo vietą demokratines santvarkos visuomenėje. Prisideda ir alkoholizmas, ir tvirtų religinių bei moralinių pamatų stoka, o galbūt „kaltas net šiaurietiškas klimatas su ilgomis gūžiomis žiemomis“ (dabar medicina pripažįsta, kad žmogaus psichinei ir fizinei sveikatai būtina saulės ar dirbtinė stipri šviesa).

Į Lietuvą prisitaikančių savivadybių gausumą dėmesį jau atkreipė ir užsienio lietuviai. Reikia tikėtis, kad su šia baisia negerove stengsis kaip galima stipriau kovoti Lietuvos medicina, dvasininkija ir kitos atitinkamos institucijos.

Teigiamą Lietuvos įvaizdį šiuo metu padeda sukurti prez. Valdas Adamkus, nes ji Amerika tebelaiko „savo žmogumi“ ir dažniausiai gerai įvertina prezidento pareigų atlikimą. Ypač gražiai apie V. Adamkų, ir tuo patiu Lietuvą, atsiliepia minėtasis „The Washington Times“ straipsnis („Hope in the Baltics“). Paminima, kad Lietuva šventė tikrojo išsilaisvinimo iš okupacijos — sovietų kariuomenės išvedimo — penktąsias metines. Tai — labai reikšmingas įvykis šios valstybės istorijoje, bet nemažiau svarbus buvo ir Valdo Adamkaus išrinkimas prezidentu. Jis į savo gimtąjį kraštą nusivėžė Amerikoje įsigytą patirtį ir pasaulėžiūrą, kurią sekmingai vartoja savo santykiuose su kaimyniniais kraštais, ypač su dviem didžiosiomis valstybėmis: Rusija ir JAV.

Prez. Adamkaus tikslas yra įvesti savo tautą į Europos Sąjungą ir NATO, nors pastarajam užmojiu nepritaria Maskva, su kuria stengiamasi kaimyniškai sugyventi. (Rusijos Užsienio reikalų ministras Primakov neseniai pareiškė, kad Lietuva šiuo atveju galėtų būti geras pavyzdys Latvijai ir Estijai!)

Kadangi spalio mėnesį prez. Adamkus lankysis Amerikoje, šis žiniasklaida, be abejo, jam skirs nemažai dėmesio, o tuo pačiu bus pozityviai (tikėkime!) minimas ir Lietuvos vardas.

NEIŠGYVENTŲ DIENŲ NAŠTA

JURGIS JANKUS
ROMANAS
(Tęsinys)

Nr.15

— Einu. Bent tiek jau Brigitelę tai pažinau. Taip kaip vėjas, bet jeigu ką užmanė ar užsičiaupė, tai kaip geležinė. Nelaiku nė su peštuku žodžio neišpėsi. O ji vis eina ir vis dairo, kad arti nieko nebūtų. Pasakyčiau, dar labiau negu aš cigarą radęs. Ar tik nebus ką nukniaukusi? nelabai padoriai pagalvojau, bet nieko nesakiau, o ji, dar galiuką paejusi, užkišo ranką už palaidinukės ir ištraukė laišką. „Še skaityk, — pasakė, — Pamatysi kaip žmonės kitur gyvena. Seniai sakiau, kad reikia pasidairyti, bet tu iš tos skylės nė pajudėti. Lyg čia medum būtų tepta. Jeigu nesusiimsi, tai ir pats čia supešai ir mane supodysi. Skaityk, ko užsižiopsiojai“. Kai jai kas užeidavo, tai žodžių nedailino. Norėjau pasakyti: „Tavo oratorijos klausau“, bet susigriebiau ir nurijau.

— Aptūrečiau laišką. Rašė Kęstutis Pupa. Visada pasivažinėjęs sugrįždavo pasakyti, kur ką matęs, ką girdėjęs, kaip pats su pabenzinuoto spirito blekinėm mitriai nuo žandarų išsisuko arba kaip padėjo kitiems išsisukti. Tai, rodos, buvo jau po tavo išnykimo. Vyrai kažin kur užtiko vokiečių paliktą sprausminių lėktuvų kuro sandėlį. Gausybę spirito pamašyto su benzinu. Baimino ir benzinas, ir spiritas. Kaip tu patikrinsi, ar jis ne vadinamasis medinis, nuo kurio ir apanka, ir

numiršta. Atsirado drąsių vyrų — patikrino. Nenu-mirė ir neapka. Tada prasidėjo ir pilstymas čia pat, ir vežiojimas kitur. Kęstutis Pupa irgi tuoj įsijungė į jų draugiją. Ir dar kaip. Su galva. Po poros kelionių susišaukė savo bendrus ir pasakė: „Vyrai, nemanykim, kad ilgai taip bus. Nors anglai ir kvaili, bet ne akli ir ne kurti. Pamatys, o jeigu nepamatys, tai išgirs, ir viskam bus galas. Uždarys kranelius ir viskas. Gal dar kokį vieną drąsuolį uždarys ar rusams atiduos. Buvau tenai, žinau. Jie pasietesni negu buvo keturiasdešimtaisiais. Pamatė pasaulio. daug išmoko. Kol lengvai galima, darykime atsargus“. Ir prisidarė. Kur kuris atskirai slėpė, jis ir težiojo, bet Pupa tai mūsų palovius aklinau prigrūdė. Mėginau paniurnėti, bet Brigitelė užčiaupė burną. „Patylek“, sakė. „Čia visa mūsų ateitis. Jeigu anglai ir pradės įjarti, tai tik viengungius. Į šeimų palovius nelis“. Kad mūsų ateities šiek tiek galėjo būti, ir aš beveik tikėjau. Gerai pardu-vė Pupa ir man pluoštelį markių pakišdavo. Sakydavo: „Čia judviejų dalis“. Kad ta dalis buvo mudviejų, tai juos atiduodavau jai saugoti. Juk negalėjau nei palaidų laikyti, nei į darbą prisikišęs kišenes markių eiti. Benzininės verslininkai tai vaikščiojo su pilnomis kišenėmis. Jiem nereikėjo sleptis. Visi žinojo. Visi matė, kaip per naktis iš pinigų lošė. Kaip saujomis mar-kes zarstė, bet aš nei pirkliavau, nei kortomis lošiau. Kartais paziopsodavau. Pagunda imdavo, bet kai visos markės buvo pas Brigitelę, nebuvo kaip pradėti, o rodydavosi, kad prisidės visas tas krūvas markių iš išgerusių vyrų, iš karto visas susišluočiau. Pami-nėjau ir jai, bet kur tau: tokias akutes pastatė, kad nė nemanyk. Ir Pupos nė karto nemačiau niekad

prisidusio. Jis ir kitaip važinėdavo. Kiti vieną dieną su pilnom blekinėm išvažiuodavo, o po dienų jau bū-davo namie su pilnom kišenėm markių, bet jis retai kada grįždavo anksčiau, kaip po savaitės ar dviejų, o tą sykį išleido bene su keturiom blekinėm, ir dingo kaip į vandenį. Net ėmė bijoti, kad bus kur įkliuvs. Net kiti benzininkai ėmė darytis atsargūs. Kas turėjo spirito barakuose, išnešiojo į pušyną, kad užklupę ang-lai nieko nerastų, nors prekiauti tebeprakiavo kaip ir prekiaivė. Pupą daug kas net užmiršti pradėjo. Kiti ėmė šnekėti, jį tik rusų šnipu buvus ir vėl pas rusus sugrįžus, ir staiga laiškas. Ir ne Brigitelei, ir ne abiem, bet man vienam.

Brangus Bičiuli,

Mesk tą mišką ir visa kita, ir atvažiuok čia. Abu atvažiuokite. Nebevarkite po to ubago anglo puspadžiū. Už jūsų vargą jis gaus kokį ordiną, o ką gausite jūs? Džiovą? O gal sulaužytus kaulus, kai kokia pušis užguls? Ne įsivaizduoti negalite, kaip čia žmonės gyve-na. Viengungiai kiek sugrūsti, bet šeimos turi atskirus kambarius. O valgis, tai ką ir kalbėti. Rytais baltinta kava, o prie kavos dešra, sviestas, sūris, marmeladas. Pietums tiršta sriuba, mėsos kiek gali suvalgyti. O kiek dar visokių priedų! Trumpam laiškė visko nesu-rašysi: Dar kas savaitę kiekvienam po Raudonojo Kryžiaus pakietelį. Cigaretų tik ne daug. Po dešimt per dieną. Amerikietiškus. Užtenka. Kai kas skundžiasi, kad mažai. Nebadauja. Su nerukantiais išsimaino į šokoladą, kurio randa Raudonojo Kryžiaus pakie-teliuose. Nežinau, kodėl visos gėrybės ligi Elbės ne-nueina. Pakeliui geresnius kas nors nurankioja. Viso-

kie dalintojai, komitetai, komendantai. Gal ir jūsų ko-mendantas kur nors Anglijoje jau rūmus sau statosi. Pasistatys ir išlėks, o kur lėksite jūs? Užtat tuoj atvažiuokite. Į čia pakliūtė ne taip lengva. Kas nenorės socialiai gyventi. Bet jums vietą jau parpuinau. Kaštuoti tai kaštavo, bet geriems draugams negaila. Ir judu ne-padarykit kaip nedraugai. Nepalikit ir mano daiktų. Nepalikit nė mano blekinių. Čia jos gerai eina. Dalin-simės per pusę. Kiti atvežtų ir už ketvirtadalį, bet su jum kitaip negailu. Per pusę. Už tai, kad taip ilgai jas užgulę išlaikėt, dar ką nors pridėsiu. Čia radau seną draugą chemiką, tai jis taip išvalo, kad benzino nė kvapelio nebelineka. Išėina spiritas švarus kaip ašara. Tik atsiekus su vandeniu ir trauk. Pamatysi, kokias sutiktuves suruošiu. Visa stovykla iš karto taps drau-gais, tai nereikės rūpintis nei kuo apsigyventi, nei kuo apsiulti. Laukiu

Tavo draugas Pupa.

— Perskaityčiau ir žvilgtelėjau pakaitomis čia į laišką, čia į Brigitelę. Ji švietė kaip saulė, o man sunku buvo patikėti, kad tokia laimės šalis būtų kur atsiradu-si, bet nelengva buvo ir netikėti. Jeigu tik girtųsi, būtų lengva netikėti. Tik pasijuoktum ir būtų gana, bet kiekviena atvažiuoti. Ir tuoj. Ir vieta yra, ir atskiras kambarys. Vėl žiūriu į ją, o ji, lyg mano mintį išgir-dusi: „Tai ką? Gal dar galvoji nevaziuoti?“, „Negal-voju“. Bet kaip su visais daiktais. Mūsų ir jo. Ir su tom skardinėm. Juk dar bus kokios šešios, o gal net septynios“.

(Bus daugiau)

I SIBIRĄ...

REMIGIJUS GAŠKA, VILNIUS

Tęsinys

Labai įdomiai, jausmingai ir patriotiškai kalbėjo, viešnuolikuosius metus eidamas tėvynės iš Sibiro grįžęs, Seimo narys Kazimieras Kuzminskas. Kad vietinis jaunimas jį gerai suprastų, tėvynės meilę ir sugrįžimą jį apibūdino rusų kalba.

Po šio minėjimo buvo visų ilgai lauktas susitikimas su sibiriečiais. Greit suradom bendrą kalbą, ypač su mūsų kartos žmonėmis, kurie, dar vaikais būdami, atsirado Sibire. Jie puikiai kalba lietuviškai, nepamiršę tų dainų, kurias ir mes jauni dainuodavome. Ir kaip prasminga, ir kartu graudu buvo su jais dainuoti: „Daug daug dainelių, mieloji sese, aš išdainuoti seniai žadu. Tik tai ne šiandien, tik tai ne šitai, toli nuo savo gimtų namų...“ Šiuostėms ašaras, bet dainavom toliau. Daugiausia sutiktųjų buvo aukštaitai: iš Rokiškio, iš Joniškio, Panevėžio, Pašvytinio. Tai ūkininkų vaikai, kurių tėvai praeityje turėjo po 10, 20, 30 hektarų žemės. Tai ir visos jų nusikaltimas! O gyvenimas praleistas Sibire!

Daugiausia tie, kurie iki šiol negrįžo Lietuvon, yra sukūrę mišrias šeimas. Arba vaikai dar mokosi, arba gaila anūkų palikti, arba laukia kol pensiją gaus... Iš dalies gan panašios priežastys, kurias išgirsti, kai pakalbi su JAV ar Kanados lietuviais, klausdamas, kodėl jie negrįžta Lietuvon. Bet, atėję Dievui: ne vienas iš tų tremtinių ruošiasi Lietuvon. Jei ne šimet, tai kitais metais. Aktualiausias jiems klausimas, tai galimybė gauti butą Lietuvoje. Už tai mūsų Socialinių reikalų ir darbo ministerijos atstovai per visą susitikimo laikotarpį buvo tiesiog apgulti, atsakydami į tremtinių rūpimus klausimus. Šiuo metu Lietuvos vyriausybė yra sudariusi ganėtinai palankias sąlygas mūsų tremtiniams, grįžtantiems į tėvynę. Jiems suteikiamas butas, apmokama kelionė į Lietuvą, taipogi kiekvienai šeimai apmokamas baldų pervežimas neviršintis dviejų talpintuvų. Tik kai kuriuose miestuose buto reikia palaukti, kartais ir daugiau negu metus. Vieno dalyko vyriausybė negarantuoja, tai darbo.

I šį susitikimą suvažiavo daugiausia Krasnojarsko ir apylinkių lietuviai. Tie kurie gyvena kaimuose už 200 ar 2.000 kilometrų, žinoma atvykti negalėjo. Neturėjome ir mes galimybių juos aplankyti. O po Krasnojarsko kraštą jie tikrai yra išsimėtę. Kai buvo tremiami, juos išbarstydavo po 5-6 šeimas į gyvenvietę, kad nutautimas būtų spartesnis. Taigi, ir dabar mažesniuose kaimeliuose ir gyvenvietėse yra užsilikusių mūsų tautiečių. Bet niekas su jais ryšių nepalaiko, niekas tokios statistikos neveda. Manoma, kad Krasnojarsko srityje yra dar užsilikę 3-5.000 lietuvių ar jų palikuonių.

Klausėmės mūsų tautiečių pasakojimų apie jų žiaurų likimą ir kančias. Jų akys matėme tą 50 metų vargą ir upelius ašarų, pralietų, beklaušiant „už ką aš čia esu?“ Bet niekam jie nepriekaištavo, su likimu jie jau susitaikę. Griaudu, bet kartu įdomu buvo, kai kalbėjau su Algirdo ir Danutės Žemgulių šeima. Jų sūnus Vytautas, 1967 metais gimęs Sibire ir baigęs aukštesniąją mokyklą, šiuo metu dirba netoli Vladivostoko, bet norėtų keltis Lietuvon. Prašė, kad padėčiau jam rasti darbą. Sakiau, kad jo specialybės srityje Lietuvoje turiu pažįstamų ir bandysiu padėti. Ir kaip būtų smagu, jei iš dalies galėčiau prisidėti nors prie vieno lietuvių grįžimo tėvynės.

Lankome Sibiro kapines

Jautėme pareigą aplankyti kuo daugiausia lietuvių kapų. Tačiau aplankyti teko tik tris kapines. Vienas, gana apalėistas, senasis Krasnojarsko miesto kapinės. Ten suradome gal kokią 12 lietuvių kapų. Kaip kapinės, taip ir kapai — gana apalėisti. Radome vieną nuverstą kryžių — vadinasi, čia ilsisi ne statiatikis, gal katalikas. Ir kai sukibė aštuoni vyrai tą cementinį kryžių, atkėlėme, pamatėme prikalta surūdijusios geležies lentą. Rūdis pratyne, išsiaiškinome, kad tai lietuviška pavardė. Ant tų kapų padėjome gelius, ir kartu sukalbėjome „Sveika Marija“ ir „Amžina Atilsi...“ palikome brangius brolius ir sese-

Prie Adolfo Žygo kapo Ust-Mano kaimelio kapinėse našlė Aldona Žygienė (tamsia suknele), dukte (antroji iš kairės) ir dvi Žygu dukraitės.

ris. toliau ilsetis neužtarnauts tremties amžinybėje.

Ovsjankos kaime, gal kokią 80 kilometrų nuo Krasnojarsko, ant Jenisiejaus upės krantinės, vietos lietuviai pastatė didžiulį medinį kryžių ten esančiose kapinėse didžiosios tremties 50-mečio proga pagerbti čia ilsinius tautiečius. Iš Krasnojarsko atvyko lenkų parapijos kunigas to kryžiaus pašventinti. Dalį maldų atliko rusiškai, o „Tėve mūsų“ ir „Sveika Marija“ atkalbėjo lotyniškai. Taigi, galėjome prisidėti. Ir niekad nėra tekę taip jausmingai giedoti „Marija, Marija“ bei Lietuvos himną, kaip ten toli, toli Sibiro miškuose. Ir nežinau, ar iš vis tiems Sibiro miškams yra tekę girdėti Lietuvos himną, nes anais laikais niekas neleidavo, o, prasidėjus grįžimui į Lietuvą, nedaug ten tautiečių liko, kurie himną begiedotų.

Ant Mano upės krantų palaidai išsidriekę Ust-Mano kaimelis ir vietinės kapinės. Ten irgi buvo pastatytas ir pašventintas lietuviškas kryžius. Sugiedojom „Marija, Marija“ ir susikaupe pagerbėme palaidotus tautiečius. Minioje suradau Aldoną Žygienę, kurios vyras ten palaidotas. Prašiau, kad nuvestų prie vyro kapo. Tai rokiškėno Adolfo Žygo. Šis kapas puikiai sutvarkytas, nes yra kas juo dar rūpinasi, ne taip, kaip tiems tūkstantams „atų“, kurių artimųjų jau čia nėra.

Kad parodytų, jog svečiai iš Lietuvos ne tik tremtinių kapais įdomėjusi, vietiniai organizatoriai nuvežė mus ir prie didelės hidroelektrinės jėgainės, užtvėnkiančios Jenisieją. Ta elektrinė baigta statyti 1963 metais, taigi didelė tikimybė, kad neviens lietuvis čia vergavo. To miestelio meras aiškino mums apie šios jėgainės reikšmę Krasnojarsko kraštui. Atsakomyje kalboje mūsų delegacijos vadovas Gabrielius Žemkalnis paaiškino: „Taip, Krasnojarsko kraštas yra turtingas, bet nepamirškime, kad tie turtai prasidėjo nuo iškirstos medienos, kurią savo pūslėmis rankomis kirtė lietuviai tremtiniai“. Apskritai, ta ekskursija priminė prieš dvidešimt metų mūsų atsilankymus Lietuvoje. Tada irgi buvom vedžiojami, idant supažindinti mus su didžiaisiais socializmo laimėjimais...

Meldžiamės už ištremtuosius

Pamaldos įvyko lenkų bažnyčioje, kurią dar caro laikų tremtiniai buvo pasistatę 1902 metais. Komunistmetėje ten buvo sandėlis, vėliau „Vargonų koncertų salė“... Oficialiai dar ir šiandien ji taip tebevaikina. Bet ten jau aukojamos šv. Mišios. Ir šį sekmadienį susirinko pilnutėlė bažnyčia, ir jų tarpe gal koks šimtas lietuvių. Pirmą sykį čia aidėjo „Pulkim ant kelių“. Mi-

SIENA TARP RUSIJOS IR SUOMIJOS

„Lietuvos rytė“ Nr. 159 išspausdintas įdomus Laimos Žiukienės straipsnis apie Suomiją ir Rusiją. Kai kuriomis mintimis noriu pasidalinti.

Ji rašo taip: „Būtiniausi kaimynai rusai suomiams tebėra egzotiškiausia tauta, apie kurią nuolat pasakojami anekdotai ir legendos, bet iki šiol tik pašnibždomis. Šimtmečiais suomiai su rusais karštai draugavo (su ta pažiūra nenoriu sutikti, E.V.), narsiai kariavo, juos keikė, iš jų juokėsi ir jų bijojo. 1.269 kilometrų Suomijos ir Rusijos siena yra didžiausia Suomijos išmitybė, kuria suomiai puikuoja prieš savo kolegas iš Europos Sa-

šias aukėjo rusus kunigas, parapijos klebonas. Jam asistavo trys kunigai, jų tarpe jau minėtas lenkų kunigas tėvas Antanijus Badura, CMF. Šiam kunigui pavesta katalikų sielovados darbai visoje Krasnojarsko srityje, savo plotu prilygstančioje trečdaliui JAV. Jie priklauso Irtutsko vyskupijai, kurioje apaštala JAV rusų vyskupas, kunigų seminarija baigęs Kaune.

Su kunigu Badura mūsų delegacijos atstovams teko gerai išsikalbėti. Mat jis, važinėdamas po visą Krasnojarsko kraštą, sutinka ir lietuvių. Gabrieliui Žemkalniui papasakojus, jis mielai sutiko tarpininkauti kaip ryšininkas su krašte išsibarsčiusiais mūsų tautiečiais. Tai galima būtų atlikti, jam išvežiojant PLB arba Rusijos lietuvių Bendruomenės biuletenį rusų kalba. O svarbiausia — informaciją apie Lietuvon grįžimo reiką. Šio kunigo nuostabumas ir palankumas lietuviams paliko mums labai malonų įspūdį ir atminimą.

Sudiev, Sibire

Tos kelios dienos Sibire greitai prabėgo. Grįžome į civilizaciją. Tik gaila, kad neįmanoma buvo pasiimti drauge ir mūsų ištremtųjų tautiečių tėvynės. Tačiau tikime, kad šis vizitas sustiprino jų tautišumą, davė pajusti, kad jie dar nėra užmiršti. Palei savo turimas sąlygas jie atlieka nemažai. Šią vasarą Sporto šventėje Lietuvoje dalyvavo 14 Krasnojarsko lietuvių sportininkų ir 20 choristų Dainų šventėje. Iš tolimosios Igarokos, kuri taipogi yra Krasnojarsko krašte, Sporto šventėje dalyvavo 77 lietuvių sportininkai. Taigi, maždaug tiek pat, kiek ir iš pačios turtingiausios pasaulio šalies...

Išvažiuojant Krasnojarsko lietuviai prašė mus sugrįžti ir juos aplankyti. O mes linkėjome jiems „iki pasimatymo Lietuvoje“. Taip, dalis jų sugrįš. Bet daug ir ištirps didžiojo Sibiro taigose, ir tik kapinėse surasime pėdsakus, kad čia kažkada buvo ištremti lietuviai.

jungos. Dar visai neseniai išgėrę suomiai savo drąsą ir vyriškumą įrodinėdavo, kuo arčiau priedami nusišlapinti prie Rusijos sienos. Nors nuo Suomijos iki Vyborgo tik 50 kilometrų, tai, kas yra anapus sienos, suomiams tebėra paslaptinga žemė, į kurią nesunkiai nuvykti, bet ne visada gali sugrįžti. Ten buvo KGB, komjaunimas ir mistinės penkmečio statybos. Į Rusijos platių kelių suomiški likeriai, batai ir striukės. Iš Rusijos ir Suomijos vyko valstybinės, profsąjungų, partinės delegacijos.

Iki šiolelio išrengti rusai suomių saunose pasirašinėjo tarptautines, politines ir prekybos sutartis, o išgėrę pakankamai „Finlandia“ traukė net ir suomių liaudies dainas...

Tačiau, suomių garbei, reikią pasakyti, kad jų moterys niekada netyrinė svečiams nugarų.

Rusijai niekad nepasisekė okupuoti Suomijos, todėl niekada neteko ir „išvaduoti“. Suomijoje niekada nebuvo išvadotojų kultų ir niekas nesitatė „išvadotojams“ paminklų.

Po Antrojo pasaulinio karo Rusija pasiglemžė 12 proc. Suomijos teritorijos, o 420.000 suomių per vieną naktį buvo priversti palikti gimtąsias vietas Karelijoje ir persikelti į Suomijos gilumą.

„Mes visada gyvenome meškos prieangyje ir išmokome kaip reikia su ja elgtis, — guodžiasi suomiai. Bepigu švedams vaidinti išdidžius, kai saugiai lindi už mūsų nugarų“. Helsinkio gatvėse suomiai nekreipia dėmesio į rusakalbius turistus, bet suomis visada sustos ir atsigręš, kai išgirs kalbant rusiškai. Gal rusai vėl ateina? Iki šiol atokiuose Rytų Suomijos miškuose ant jau nebevažiuojamų kelių tebeguli didžiuliai akmenys, kad nepravažiuotų rusų tankai.

Dabar Rusijos vidutinė (ar vidurinė) klasė užplūdo Suomiją. Per metus milijonas rusų turistų, kuriems per brangu atostogauti Karibų jūros salose ir nesaugu Kaukazo paplūdimiuose, mėgaujasi patogumais, švara ir saugiu poilsiu Suomijoje. Bet suomiai niekaip negali patikėti „geraisiais“ rusais. Jie įsitikinę: visi turtingi rusai yra mafija ir Suomijoje jie užsiima „juoduju“ verslu. Tai suprantama, nes Suomijoje, kuri yra viena aukščiausio gyvenimo lygio penketuko narių, vienintelis

CLASSIFIED GUIDE

IVAIRŲS

ELEKTROS
[VEDIMAI – PATAISYMAI]
Turin Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Of. Mgr. Auksė
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Pirkiau 2 butų namą
Marquette Parke.
Skambinti
tel. 773-843-0203.

Ieškome protingo, tvarkingo vyro dirbti baldų krautuvėje, prižiūrėti tvarką, švarą, pakavimą ir dirbti kt. įvairius darbus. Turi turėti darbo leidimą ir suprasti angliškai.
Skambinti Anelei, tel. 312-850-0595.

Iš pirmą ranką pigiai parduodamas Ford Taurus '87 m. Geros padangos, naujas alternatorius, naujas akumulatorius. Kreiptis tel. 708-349-0348.

DRUGI
773-585-9500

NEKILNOJAMO TURTO

GREIT PARDUODA

RE/MAX
REALTORS
(773) 586-5959
(708) 425-7160

RIMAS L. STANKUS

• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas vertui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Realmart
Realty Group Inc.
6602 S. Pulaski Rd.
Chicago, IL 60629

BALYS BUDRAITIS

Broker Associate
Patarnauja įvairių nuosavybių
pirkime bei pardavime,
mieste ir priemiestuose.
Suauginti skambinkite
BUDRAITIS
Bus. 773-585-6100 Pager. 312-368-4397
Fax 773-585-3997

Išnuomojamas 3 kamb.
butas su šiluma ir virtuvės
įrengimais. \$380 mėn.
66th ir Kedzie
Tel. 708-425-7160

Netikėkite gandai!

BILIETŲ DAR YRA!

į vienintelį

STASIO POVILAIČIO

koncertą, kuris įvyks jau šį šeštadienį, rugsejo 5 d. lygiai 8 v.v.

WILLOWBROOK GRAND BALLROOM SALEJE

8900 S. Archer Rd., Willow Springs, IL

Kviečiame visus norinčius, tikrai sutalpinsime!

Informacijai skambinti tel. 630-632-4403

būdas tapti turtingu yra išlošti lotą.

Pernai rusai Suomijos viešbučiuose ir restoranuose paliko milijardą Suomijos markių (apie 800 milijonų litų). Rusijos turistai išgelbėjo ir Suomijos turizmo verslą. Nežinia, kiek dar ilgai būtų pustuščiai stovėję Laplandijos poilsio centrai, jei į juos dabar nesuplūstų rusai su savo „Mercedes-Benz“. Ir į Suomiją rusai atvažiuoja be „Kalašnikov“ automatų.

Žodžiu, viskas gražu ir malonu, tik suomiai, nors daug iš rusų turistų uždirba, bet žiūri į juos su dideliu nepasitikėjimu. Jie, „meškos“ prieangy užaugę, puikiai pažįsta „mešką“ ir bendrauja su ja tik „iš reikalo“.

Kodėl gi pas mus Lietuvoj,

kuri tiek metų buvo rusų „išlaisvinta“, išsivystė tokia pagarbą rusų „kultūrai“. Nuo kada pasidarė tokie vargšai, kad į užsienį tik su „Dėdė Vania“ tegalim išvykti pasirodymams? Negi mes neturim savo autorių? Taip būtų gera, jog kažkas (pvz., režisierius Nekrošius) prisimintų, kad turim Balį Sruogą ar taip, lyg ir netyčia, užuot Puškino 200 metų minėjimo (ar per jį) pasitęstų A. Škemos „Žvilgė“. Būtu nuostabiai gera ir naudinga, kad bent Lietuvos scenoje ji būtų suvaidinta (į užsienį „Žvilgės“ neišleis...), kad žmonės pamatytų kokie iš tikro buvo rusai (ir caro vergijos laikais, ir per sovietinę okupaciją). Lenkuiosi suomiams, nes jie niekad negarbino savo priešų.

Emilija J. Valantinienė

Ant kalno karklai siubavo, pakalnėj vanduo lioliavo... Nuotr. V. Kučo

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

Mutual Federal Savings and Loan
Association of Chicago

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608

(773) 847-7747

Casimir G. Oksas, President

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 91 Metus.

Kun. Antanijus Badura, CMF, šventina lietuvių pastatytą kryžių Ovsjankos kaime, Sibire.
Nuotr. R. Gaškos

MIRĖ PLK. ANTANAS MALIJONIS

Plk. Antanas Malijonis.

Dimisijos generalinio štabo pulkininkas Antanas Malijonis, išgyvenęs 94 metus, š.m. liepos 11 d. staiga mirė Kaune. Tai buvo vienas negausių užsilikusių 1918-1940 metų Lietuvos kariuomenės veteranų, gyvas išlikęs po okupantų sukurtą pragaro.

Antanas Malijonis gimęs 1904 m. birželio 14 d. Seinų apskrityje, Punsko valsčiaus Radžiškės kaime, Kazimiero ir Kazimieros Vitkauskaitės Malijonių šeimoje, vienas iš šešių vaikų. Tėvai ūkininkavo 34 hektarų ūkyje. Mokslus pradėjo slaptose daraktoriaus mokykloje, 1917 m. įstojo į „Žiburio“ gimnaziją Seinuose.

Lenkams Seinus užgrobus, mokslą tęsė Kalvarijos progimnazijoje; ją baigęs, stojo į Marijampolės mokytojų seminariją. 1922 m. iš mokytojų seminarijos pasitraukė ir įstojo į Lietuvos Karo mokyklą. Būdamas kariūnu, 1923 m. dalyvavo kovoje dėl Klaipėdos. 1924 metais rugsėjo 28 d. baigė Karo mokyklą, buvo pakeltas artilerijos leitenantu ir paskirtas į Alytųje stovėjusį 4-tą artilerijos pulką būrio vadu. 1927 ar 1928 m. gavo vyresnio leitenanto laipsnį ir susituokė su Joana Steponavičiute. Netrukus po nesėkmingos operacijos žmona mirė.

1930 m. pakeliamas kapitonu ir pradėjo studijas Aukštųjų karininkų kursų artilerijos skyriuje. Laisvuju klausytoju pradėjo studijas Vytauto Didžiojo universiteto Technikos fakulteto statybos skyriuje. 1934-1937 m. studijavo Vytauto Didžiojo Aukštuosiuose karininkų kursuose, kurie vėliau buvo pavadinti Vytauto D. Aukštąja karo mokykla. 1937 m. sėkmingai baigė šios mokyklos II laidą. 1937 m. susituokė su Jadvygą Žeronas-kaite, prancūzų kalbos dėstytoja, tais pačiais metais jam pripažintas generalinio štabo majoro laipsnis ir paskiriamas Vytauto Didžiojo Aukšt.

A. A. KUN. ANTANAS VALIUŠKA

Šių metų liepos mėn. Lietuvoje mirė lietuviams Amerikoje gerai pažįstamas kun. Antanas Valiuška. Jo gyvenimo istoriją plačiau aprašė Los Angeles prelatas Jonas Kučingis savo knygoje „Mano gyvenimo takais“.

Velionis buvo gimęs 1915 metais Žemaitijoje, Šacių parapijos Laumaičių kaime. 1940 m. baigęs Telšių Kunigų seminariją buvo Palangos gimnazijos kapelionu, o pasitraukęs į Vakarus — Vokietijoje buvo Oldenburgo lietuvių studentų kapelionu. Emigravo į Argentina ir ten dirbo pastatoracinį darbą. 1959 m. atvyko į Los Angeles ir 6 metus vikaravo Monrovia, CA. Iš ten buvo perkeltas į Šv. Kazimiero lietuvių parapiją. Čia įsitraukė į katalikų organizacijų

karininkų kursų dėstytoju. 1938 m. gimė sūnus Tautvydas Antanas. 1940 m. pakeltas į generalinio štabo pulkininko laipsnį. Tuo pakelimu pasibaigė karinė tarnyba nepriklausomos Lietuvos kariuomenėje.

Prasidėjo sovietinės okupacijos atnešti vargai. 1940 m. rugsėjo mėn. buvo paskirtas į 29. šaulių korpo 179. šaulių diviziją (ankščiau buv. Lietuvos I div.) divizijos artilerijos štabo viršininku. Kaip ir nemažai kitų Lietuvos, Latvijos bei Estijos aukštesnių artilerijos karininkų, 1941 m. birželio 10 d. išsiųstas į tariamus „pasitobulinimo kursus“ Maskvoje. 1941 m. birželio 29 d., kartu su kitais baltiečiais artilerijos karininkais, buvo suimtas ir išvežtas į sunaikinimo mirties stovyklą.

Antanas Malijonis buvo vieningas, kuriam lemta iš tos stovyklos sugrįžti į gyvenimą. 1994 m. jis išleido savo atsiminimų knygą, pavadintą „Stipresni už mirtį“. 1948 m. grįžo į Kauną, reabilituotas 1956 m., dirbo ugniagesyboje.

Atsikūrusios Lietuvos vyriausybė 1991 m. kovo 8 d. potvarkiu jam pripažino dimisijos pulkininko laipsnį.

Kai tik susidarė sąlygos, plk. Malijonis dalyvavo Lietuvos Atsargos karininkų sąjungoje, buvo išrinktas į „Kardo“ žurnalo redakcinę tarybą nariu, reikėsi spaudoje, aktyviai dalyvavo organizacijų veikloje.

Būdamas pareigingas ir tvarkingas, Antanas Malijonis įvairiomis progomis buvo pagerbtas valstybiniais garbės ženklais: 1928 m. Lietuvos Nepriklausomybės medaliu, 1930 m. DLK Gedimino V laipsnio ordinu, 1994 DLK Gedimino IV laipsnio ordinu, 1996 m. Vyčio Kryžiaus III laipsnio ordinu.

Karininkų Ramovės salėje pašarvotam velionui paskutinę pagarbą atiduoti ir su juo atsivieškinti lankėsi ilgos jo gerbėjų eilės. Prie karsto stojo karininkų ir kunigų katekizė Birutės karių šeimų moterys. Prie durų buvo iškeltos dvi gedulo kaspinės perrištos, Ramovės vėliavos. Liepos 13 d. Šv. Mykolo (Igulos) bažnyčioje Mišias aukojo kariuomenės kapelionas kun. Alfonsas Bulotas. Iškilminga eiseną velionį palydėjo į Egiptų kapines, kur jis buvo palaidotas šalia neseniai mirusios žmonos Jadvygės.

Velionis paliko sūnų Tautvydą Antaną, vaikaičius Šarūną ir Artūrą ir provaikaičius Laurą, Rūtą, Arną ir Matą.

Šis nekrologas parengtas, naudojant Lietuvos spaudos ištraukas.

V.S.

A.A. INŽ. MOTIEJUS KVEDARAS

Inž. Motiejus Kvedaras

Vos ne kasdien miršta koks nors ypatingai didis vyras, pasižymėjęs išradimais, parašytais knygomis, kokiais kultūrinės ar politinės veiklos pasiekimais. Negaliu prie tokių priskaičiuoti savo draugą Motiejų Kvedarą, kurio draugystė džiaugiausi per daugiau negu 50 metų. Motiejus stebuklingai žemėje nepadarė, bet savo gyvenimu nepamirštamai palietė ne tik mane, mano šeimą, bet ir nesuskaičiuojamus savo draugus ir pažįstamus. Jo malonų būdą ir miela taikingą asmenybę visuomet branginome ir dar ilgiau mes, likusieji, prisiminsime.

1998 metų liepos 13 dieną, vaikų mokykloje.

Dar jaunystėje, būdamas Palangos vikaru, aptarnaudavo kaimyninę Šventąją, kurioje katalikai neturėjo savo maldos namų. Kunigas Antanas visą gyvenimą širdyje nešiojo šią mintį kada nors pastatyti ten bažnyčią. Ta mintis išsipildė tik senatvėje. Po daugelio klajonių metų, 1997-ųjų vasarą, kun. A. Valiuška grįžta į Lietuvą ir apsigyvena Šventojame. Jo aukų pagalba atremontuota graži klebonija, o į gintarinio pajūrio dangų baigia iškilti didingos Švč. M. Marijos, Jūrų Žvaigždės bažnyčios bokštai.

Nebeilgai gyvenęs Šventojame — pirmojoje ir paskutinėje savo kunigavimo vietoje, kun. A. Valiuška š.m. liepos mėn., po neilgos ligos (pergyveno antrąjį širdies infarktą), užmigė Viešpatyje ir atgulė į Šventosios kapinių smėlį, kur pajūrio pušyno paukščiui lauks Prisielimo dienos.

Nors likimas metė kun. Antaną po tolimus kraštus, tačiau jis niekada nepamiršo esąs lietuvis ir savo tėvynės patriotas. Tą jis įrodė asmeniškai grįždamas į gimtąją žemę ir savo kuklias santaupas pavesdamas naujai bažnyčiai.

Tai gražiausias meilės Lietuvai ženklas ir pavyzdys mums visiems.

Kun. St. Anužis

mokslų dar nebaigęs, jis gavo matininko darbą, bet, kaip daug nereikalaujantis imigrantas, tik už 90 centų į valandą. Būdamas nagingas Lietuvos ūkininko sūnus, greitai perėjo į statybininko darbą ir čia susitaupęs pinigų, išvažiavo į Urbaną, IL, įstojo į University of Illinois, kurį baigė 1954 m. statybos inžinieriaus diplomu.

Grįžęs į Čikagą Motiejus tuojuo rado savo specialybės darbą ir pasinėrė į tų laikų gvyvą lietuvišką gyvenimą. Linksmą, gero sugyvenamo būdo, jauną profesionalų pažino šimtai Čikagos lietuvių. Neuzmiršo jis nei savo brolių bei seserų Lietuvoje, nei įvairių lietuviškų ir vietinių amerikiečių labdarės organizacijų. Daugelį metų (1959-1982) jis dirbo Alfred Benesch bendrovėje, kur projektavo, o vėliau ir vadovavo įvairiausių dydžių ir paskirtių tiltų planavimo darbuose.

Visą laiką buvo labai veiklus ir lietuvių inžinierių sąjungos Čikagos skyriuje, kur ne kartą buvo išrinktas į skyriaus valdybą. Buvo lietuvių slidininkų būrio narys.

Išėjęs į pensiją, atrado daugiau laiko ir socialiniam bendravimui. Praėjusiais metais surado sau iš Lietuvos atvykusią gyvenimo draugę, Danutę, su kuria kartu leido savo gyvenimo saulelydžio dienas.

Atvyko Motiejus su žmona į Vilnių ketvirtadienį, liepos 9, kur juos pasitiko abiejų giminių. Šeštadienį lankėsi Šiaulių turguje, vaikštinėjo pėsčiųjų taku miesto centre ir gėrėsi Šiaulių vaizdais. Pirmadienį, liepos 13 d., 11 valandą vakare pasijuto negerai, bet manė, kad praeis, ir greitai pasigulėjo ant lovos. Greitai visi dėl to buvo paviešti, bet buvo per vėlu — Motiejus jau buvo tik ką užgesęs. Buvo pašarvotas savo gimtajame namelyje ir, po iškilmingų Mišių liepos 17 d., palaidotas Linkuvos kapinėse.

Atminsiu Motiejų kaip itin malonų žmogų, pareigingą lietuvių, gerą profesionalą ir tikrai brangų mūsų šeimos draugą. Tėbūna dar kartą pareikšti užuojautą jo našlei Danutei, iš kurios Dievas gal be reikalo pasiskubino atimti mielą ir pavyzdinę vyrą.

Išėkis ramybėje, mielas drauge.

Aleksas Vitkus

• Charakterį sudaro mažiausiai ir paprasčiausiai kasdienio gyvenimo įpratimai.

Fr. W. Foerster

• Gudrumas yra: kai pastebi savo viršininko logikos trūkumą; išmintis yra, kai apsieini, to neįskelęs.

James Dent

A.†A. GENEI ŠUKIENEI

mirus, seseriai JANINAI ŠALNIENEI, jos šeimai ir artimiesiems reiškiam užuojautą

S. ir N. Juškai
B. ir T. Blinstrubai
D. ir P. Panarai

A.†A. ANTANUI DIŠKĖNUI

automobilio suvažinėtam, St. Petersburg Beach Floridoje, rugsėjo 1 d., podukroms BIRUTEI, RŪTAI, posūniui ARŪNUI JANUŠKOMS su šeimomis Kanadoje, sūnui dr. RAMUČIUI su šeima Lietuvoje nuoširdžiai užuojautą reiškia ir kartu liudi

Saulius Šimoliūnas

DRAUGAS, 1998 m. rugsėjo 4 d., penktadienis

5

A.†A. JUOZAS A. JONIKAS

Gyveno Joliet, Illinois.

Mirė 1998 m. rugsėjo 3 d., sulaukęs 46 metų.

Gimė Lietuvoje, Tauragės apskrityje. Amerikoje išgyveno 8 m.

Nuliūdę liko: žmona Aldona Slepavičiūtė, dukra Sonata Žingaila su vyru Egidijumi; dukra Indrė Bružys su vyru Sigitu; sūnus Ivaras Jonikas; anūkai: Anolda, Rosvydas, Simona ir Julija; brolis Antanas; seserys Vida, Birutė ir Danutė; motina Julija.

Velionis pašarvotas penktadienį, rugsėjo 4 d. nuo 2 iki 9 v. v. Petkus-Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave., Lemont.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, rugsėjo 5 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto velionis bus atlydėtas į Pal. Jurgio Matulio misijos bažnyčią, kurioje 10:00 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Laidotuvės privacios.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose.

Nuliūdę žmona ir šeima.

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus. Tel. 1-800-994-7600.

Mielai

A.†A. GENUTEI DOMEIKAITEI ŠUKIENEI

mirus, jos mylimą vyrą dr. KAZĮ ŠUKĮ, jos brangią seserį JANINĄ ŠALNIENĘ, jų šeimai ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiu.

Stasys Surantas

A.†A. GENUTEI ŠUKIENEI

mirus, jos seseriai JANINAI ŠALNIENEI ir šeimai nuoširdžiai užuojautą reiškia

Jonė ir Jonas Valaičiai
Lilė ir Ignas Juzėnai

1998 m. liepos-rugpjūčio mėn. atminimui už mirusius „LIETUVOS VAIKŲ VILČIAI“ AUKOJO:

a.a. Stanislovo Petoko 2-jų metų mirties sukačiai paminėti: Aleksandra Petokienė — \$50;

a.a. Vytauto E. Girdvainio atm.: Ilona ir Henrikas Lauciai, Giedrė Mereckienė, Laura Lauciūtė, Dalia ir Liudas Stankačiai, Regina ir Edvardas Modestai, Jolanta ir Tomas Šadauskai, Vita Girdvainienė (asmenų, aukojusių šeimos nuotūrai, aukos) — \$400;

a.a. Vytauto Meškauskio atm.: New York Daily News darbuotojai, Jūra ir Aleksandras Kučūnai — \$450;

a.a. Juzefos Paulauskienės atm.: Antoinette Virzintas, Irena ir Vladas Meilė — \$50;

a.a. Jono Asmino atm.: Antanas ir Dalia Racka, Vincas ir Ona Brazys, Valerija Patalauskas, Stasys ir Marytė Erlingis, Česlova Naumienė, Stasė Smolinskienė — \$95;

a.a. Onos Viržintienės atm.: Patricia Nelja Paulauskas, Ramonas Puidokas, R. ir D. Panaras, B. Blinstrubienė, Sigita Ramonė, Al ir Regina Žvinakis, Robertas Monkevičius, Stasys Bernatavičius, Bronė, Juozas ir Vytas Kazlauskai, Olga M. Georgiev, Antanas ir Vilija Marchertas, Kathleen A. Foty, Stefa Prialgauskas, Arūnas ir Irena Draugelis, Rimvydas ir Genė Rimkus, Virgil ir Ramona Norkus, Irena Meilė, Paul Žumbakis and Associates — \$690;

a.a. Motiejaus Kvedaro atm.: Sofija Plėnienė, Antanas ir Salomėja Astrauskas — \$40;

a.a. Charles Tvaska atm.: Alfonsas Rimba — \$10;

a.a. Rūtos Rimpau atm. (papildomai: Aldona Katišius — \$50. Iš viso — \$100;

a.a. Janinos Žygienės atm.: Benigna Butler — \$100;

a.a. Vidos Roberts atm.: JAV LB Indianapolis apylinkė (per Victoriją Murphy), John ir Amy Connolly — \$350;

a.a. Jadvygės Kloviškienės atm.: Antoinette Virzintas — \$25;

a.a. Janinos Braune atm.: Regina ir Rimantas Griškeliai — \$50;

a.a. Dr. Inos Čepėnaitės-Užgirišienės atm.: Vita ir Viktoras Memėnai, Jan C. Kruper, Ph. D., Clark University, Worcester, MA, Catherine Raef, Nicholas H. Apostoleris, Jaan Valsiner ir Eleonora Magomedova, Antanas ir Viktorija Valavičiai, Marija Abramaitienė, Bruno ir Otilija Barkauskai, Jūrona ir Gintas Banaičiai, Stasys ir Terešė Getiai, Irena, Egidijus, Rimas, Paulius, Reda Užgirišai, Algirdas ir Dalia Zikai, Algirdas ir Vytautas Čepėnai — \$1,155;

Užjaučiame mirusiųjų artimuosius ir nuoširdžiai dėkojame aukotojams. „Lietuvos Vaikų viltis“ padeda negalvojančioms, tačiau turintiems viltį ir galintiems pasiekti Lietuvos vaikučiams.

„Lietuvos Vaikų viltis“, 2711 W. 71st Street, Chicago, IL 60629

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Galite laimėti kelionės į Lietuvą bilietus (dviem asmenim) — ir ne vienam, o dviem kartam. Lithuanian Mercy Lift pokylyje, kuris bus Chicago Cultural Center rūmų salėje šeštadienį, rugsėjo 12 d., bus traukiami tie laimingieji bilietai, bet nelaimės, jeigu nebūsėte įsigiję bilietų (yra ir daugiau vertingų laimėjimų). Skambinkite telef. 773-238-1536 arba 708-974-2464, išgyskite laimėjimų bilietus, užsakykite vietas į pokylį.

Trumpai — Amerikoje ir pasaulyje. Tokia antraštė trečiame puslapyje penktadienio bus pateikiama savaitinė politinių įvykių apžvalga iš JAV ir pasaulio. Šią apžvalgą paruošė naujoji „Draugo“ redakcijos narė Eglė Paulikienė.

Lietuvos Krikščionių demokratų rėmėjų sambūrio gegužinė bus ši sekmadienį Ateitininkų namuose. Visi kviečiami pasivaikinti, pabendrauti, pasidžiaugti draugų, bičiulių, pažįstamų artuma ir vasaros pabaigos gamta.

Ar kuomet teko dalyvauti tiesioginėje radijo laidoje? Ne? Atvykite į pikniką su „Studija R“ rugsėjo 19 d., 4 val. popiet, Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Skambės smagi muzika, bus laimėjimai, šokiai ir linksmybės iki vėlumos.

Lithuanian Mercy Lift rengiasi darbuotojai dalyvauti „Draugo“ pokylyje sekmadienį, rugsėjo 20 d., užsiskę viso stalo bilietus, nepaisant, kad vos savaitę prieš jie patys buvo suruošę savo lėšų telkimo puotą Chicago Cultural Center. Visuomet malonu šiuos jaunus idealistus matyti mūsų dienraščio renginiuose.

Jaunuju ateitininku Daumanto-Dielininkaičio kuopos narių registracija bus vykdoma šeštadienį, rugsėjo 12 d., nuo 9 iki 11 val. r. PLC, Lemonte, žemutinėje salėje ir sekmadienį, rugsėjo 13 d., nuo 10 iki 11 val. r. Ateitininkų namuose, Lemonte. Kviečiami ir nauji nariai nuo vaikų darželio iki 8 skyriaus. Informaciją teikia kuopos globėjos — Rasa Narutytė-Kasniūnienė, tel. 708-403-4988 ir Dainė Narutytė-Quinn, tel. 708-349-7403.

ALto gegužinė rengiama rugsėjo 7 d., pirmadienį (Darbo dienoje) A. ir A. Grinių sodyje, 15904 W. 143rd Street, Lockport, IL. Vaziuojama savomis mašinomis. Kas galetų kokią asmenį nuvežti, prašome skambinti tel.: 773-434-4646 arba 773-434-3713. Visi maloniai kviečiami paremti ALto gegužinę.

TALKA LIETUVIŲ OPERAI

Lietuvių kultūrinė veikla užjūryje, kaip visa veikla aplamai, paskutinių dešimtmečių bėgyje gal ir rodo kiek nusilpimo žymių, tačiau, kai rudėniop ar pavasarį prasideda kultūrinių renginių sezonas, kone kiekvieną savaitgalį matome skelbiant bent vieną, o kai kada ir daugiau renginių planą Čikagoje. Palauk, pasakys tokių renginių skeptikas, bet kas atlieka tų renginių programas, kiek iš jų atliekame savo jėgomis, be svečių menininkų iš Lietuvos.

Iš dalies tai tiesa, bet nereikėtų pamiršti, kad turime džiaugtis, nes dar yra, kas tais renginiais rūpinasi, juos ruošia, o kad galime pasiūlyti aukšto lygio muziką ar dainininkų koncertams ar talkinti mūsų didiesiems renginiams, reikėtų tik džiaugtis pasiekusiomis sąlygomis, kad turime nepriklausomą Lietuvą.

Vieną tokių kultūrinių veiklos ir artimo bendradarbiavimo su Lietuvos menininkais atvejų čia prisimename, jau 43-tus veiklos metus pradedančią, Lietuvos operą. Jei prieš kiek metų Lietuvos operoje ir buvo pastebima meninių jėgų išsekimo bei nuovargių žymybių ir metinių spektaklių programose matėme vis daugiau nelietuviškų pavardžių, tai to negalėtume pasakyti apie dabartinių operų sudėtį, kur matome vien lietuviškas pavardes. Į chorisčių eiles taip pat įsijungia gražūs būrys iš neseniai šiame krašte įsikūrusių ar besikuriantų naujų jaunų dainininkų ir dainininkių iš Lietuvos. Tokiu būdu, operos choras dabar kasmet tvirtėja ir gerėja. Galime būti laimingi, patiu laiku sulaukę talkos iš Lietuvos.

Šiandien net ir skeptikas sutiks, kad Lietuvių opera gražiai klesti, sunkumų lyg ir nebūna. Tikime, kad ji dar ilgai klestės. Visa tai vyksta naujų sąlygų tėvynėje dėka, o taip pat dėka ir pesimizmą nepuolusių energingų Lietuvos operos vadovų ir lietuvių visuomenės, kuri randa šią kultūrinę veiklą prasmingą, ją finansškai remia, o metinius spektaklius gausiai lanko. Peritą pavasarį Johann Strauss operai „Čigonų baronas“ buvo parodytas išskirtinis dėmesys, kai didžiulė Morton aukštesniosios mokyklos salė pilna žiūrovų, spektaklio atlikėjams ir Lietuvių operai atsidėkodami kelė audringas ovacijas.

Sėkmingai praėjęs „Čigonų barono“ spektaklis išaugino dar didesnę entuziazmą tarp Lietuvių operos narių bei jos valdyboje. Nauju ryžtu ir pa-

kilusių opų žvelgia į ateinančius metus naujoji valdyba, nors ir iš buvusių narių sudaryta. Vasarai einant į pabaigą, valdyba jau konkrečiai planuoja ateinančių metų veiklą. Dar truputį per anksti smulkiau kalbėti apie ateinančio pavasario operą, tačiau galima pasakyti, kad ir ši kartą mes vėl gerėsime kita nuotaikinga ir skambia opera — Georges Bizet „Carmen“ su visu būriu lietuvių operos žvaigždžių, o taip pat ir su lygaus neturintio Lietuvos operos choru.

Prieš keletą dienų gausus būrys Lietuvos operos talkininkų, susirinkęs Jaunimo centre, lietuvių visuomenei išsiuntinėjo valdybos pirmininko Vaclovo Momkaus paruoštą laišką, o kartu ir laimėjimų knygtę su prašymu, kaip ir praieityje, įsijungti į Lietuvos operos rėmėjų eiles ir, pagal išgales, finansškai paremti šiais metais statomą Georges Bizet operą „Carmen“.

Pirmininkas V. Momkus dėkoja Danutei ir Jurgiui Vidžionams, Aldonai ir Pranui Totoraičiams, Aldonai ir Pranui Olijams, Natai ir Vytautui Aukštuoliams, Viktorijai ir Antanui Valaviciams, Stasiui Žilevičiui, Algirdui Čepėnui, Juozui Končiui, Vytautui Dijočiui, Petriui Čelkiui, Vytautui Prialgauskui, Onai Gradinskienei, Valerijai Žadeikienei, Juzei Ivašauskienei, Kazimieriui Dauliui, Aurelijai Kriaučiūnienei, ir Vaclovui Jakovickui, kurie sulaukė vasaros popietę praleido, keletą valandų ruošdami laiškus išsiuntimui.

Šių metų Lietuvos operos valdybą sudaro: Vaclovas Momkus — pirmininkas, Jurgis Vidžionas — pirmininko pavaduotojas, Virginija Savrimienė — sekretorė, Valerija Žadeikiene — įdinininkė, o kiti vicepirmininkai, kurie atliks jiems pavestas pareigas, tai Romas Burneikis, Ramunė Rackauskienė ir Lidija Rasutienė. Meno vadovu ir dirigentu šiais metais vėl yra paskiriamas muzikas Alvydas Vasaitis.

Pirmoji šio sezono repeticija bus penktadienį, rugsėjo 18 d., Jaunimo centre. Meno vadovas A. Vasaitis ir valdybos pirmininkas V. Momkus kviečia visus buvusius operos chorisčius, o taip pat ir naujus balsingus dainininkus atvykti pirmam po atostogų susitikimui ir įsijungti į nuotaikingą šiuometinės Georges Bizet operos „Carmen“ pastatymą. Su operos choru dainuoti visada smagu!

Juozas Končius

BEVERLY SHORES KOVOJA SU STIRNOMIS, RUOŠIMASIS VASAROS ŠVENTE

Perskaitęs antraštę galbūt kims ir neatsidūsęs, kas kas pasakys: „Na, ir išbėso kadaise garsus Lietuvos klubas. Mat kokiais darbais jie dabar užsiima! Užmigo ant laurų vainiko. Anksčiau garsėjo savo veikla, pavyzdžiui švętojo laikydami aukštai iškėlę vėliavą, ten, kur gyvena visų partijų rabinai — sutarimas klestėjo. Už rėmimą, aukas spaudos klubo buvo pramintas. Apie veiklą, darbus, Lituanikos parką ir paminklą rašiniai mirgėjo visoje spaudoje. O dabar tas gražuolis sturnutės baido. Tai tau!“

Jei taip kas nors galvoja, tai atsikvėpkite ir užgerkite Beverly Shores garsaus rudos spalvos vandens, kuriame yra daug geležies — stiprybės suteikiančios daug specialių vitaminų — gaivumą, išvermingumą duodančią, taip pat

turintį svaiginantį skonį, kurį susidaro iš sulčių į žemės gelmes su lietuviu nukeliavusių įvairių žiedų, lapų, dyglių.

Visa bėda ir didžiausia bėda nėra kas spaudą ir skaitytojus informuoti, nors rašančiųjų pilna, ant kiekvieno kampo po keletą.

Lietuvių klubas, išaugęs iš mažo garstyčio grūdėlio, iš savo genties seklų, išaugo į didelį, plačiašakį lietuvių medį, peržengusį jaunystės keturdešimtmetį. Klubas veikla gyva, patvari, gaivi. Narių apie 80. Dabar Lietuvos klubui vadovauja žinomas visuomenininkas, politikas, kultūrininkas dr. Kazys Ambrozaitis, daugelio centrinių organizacijų pirmininkas, kuriam tinka pasakymas, jog nėra didelių ir mažų organizacijų, yra tik dideli darbai. Jam talkina verta pagalbotoja su-

Margi Mankus prie savo sukurtų jurginų puokščių. Ji, kartu su vyru Edvardu, priklauso Southtown Dahlia Club, kuris ruošia jurginų parodą rugsėjo 5 ir 6 d., Crestwood Civic Centre, 14025 S. Kostner Ave. parodos valandos tarp 1 ir 5 v. popiet; įėjimas nemokamas. Dalyvauja per 150 jurginų augintojų su savo margaspalviais, įvairiausiais jurginiais.

KAIP APSISAUGOTI NUO GAISRO

manį valdyba: Jonas Vaznelis, Irena Jonynienė, Juozas Norėika. Kontrolės komisijai nėra darbo, nes valdyba pavyzdinčiai veikia, ji tik su visais pasidžiaugia ir pasirašo: pirm. dail. Jurgis Daugvila, Vienuolienė, Kasniūnienė.

Buvom užsiminę apie stirnas. Kovą su jomis pralaimėjome, nes sodybose nebėliko žydintios gėlės, spalvingo krūmo. Laimėjo tie, kurie tvoromis užsiterė. Pralaimėjome — džiaugiasi stirnūnės.

Apie kovą su prezidentais išgirsite, kai atvyksite į Beverly Shores lietuvių klubo rengiamą vasaros šventę. Ši kova nuo žmogiškos, su abiejais mūšikiais. Padėsite mums kovoti, jei atvyksite į šventę. Svečių laukiame daug. Nuogirdos pasiekė mus (kad jos išsipildytų prašome laukiame), jog „Draugo“ redaktorė vykdoma savaitgaliniui ir savo garų vaismedžiais ūki, ims ir aplankys mus. Šventės pradžia 1 val. p.p., ši šeštadienį, pabaigą sekmadienį su šv. Mišiomis 12 val. p.p. kurias aukos kun. Antanas Saulaitis, SJ, vargonais gros muzikas Vytautas Gutasas.

V.K.

Šv. M. Marijos Gimimo parapijoje Marquette Parke, rugsėjo 7-15 d. vyks kasmetiniai Šiluvos Dievo Motinos atleidai. Pamaldos rytais 9 val., vakarais — 6:30 val. Atlaidų metu pamokslus skaitys svečias iš Lietuvos kun. Stasys Šlepiavičius. Sekmadienį, rugsėjo 13 d., lietuviškos pamaldos įprasta tvarka, o Šiluvos atleidų procesija prasidės 1:30 val. p.p. iš Maria gimnazijos kiemo. Rugsėjo 7 d. ryte pamaldų nebus. Rugsėjo 12 d., šeštadienį, vakarinės pamaldos yra 5 val. p.p. Čikagos ir apylinkių lietuvių maloniai kviečia atlaiduose dalyvauti.

Pirmadienį, rugsėjo 7 d., yra Darbo dienos šventė, švenčiama valstybiniu mastu. „Draugo“ redakcija, administracija ir spaustuvė nedirbs, tad ir antradienio „Draugas“ neišeis. Linkime visiems savo skaitytojams, bičiuliams ir rėmėjams poilsingo ir saugaus savaitgalio!

Mokslų metų pradžios proga meras Richard Daley kreipėsi į Čikagos valdiškas mokyklas toliau kelti akademinius standartus, samdyti geresnius mokytojus, geriau išmokyti mokinius skaityti. Meras taip pat kreipėsi į tėvus, ragindamas remti savo vaikus švietimą: „Skaitykite vaikams nuo mažens, palaikykite ryšius su mokykla, padėkite su namų darbu. Tėvai yra (vaiko) pirmieji mokytojai ir privalo būti geriausi mokytojai“.

KAIP APSISAUGOTI NUO GAISRO

Štai ir vėl trečiadienis, 1998.08.19. Kaip jau įprasta, visi keliai veda į „Seklycią“, kur visuomet vyksta vienokia ar kitokia popietės programa. Ši kartą teks susipažinti su gaisro pavojais ir kaip nuo jo apsisaugoti.

Popietę vadovė E. Sirutienė atostogaujant, popietę pradedo Socialinio skyriaus tarybos pirmininkė B. Jasaitienė. Pasveikinusi susirinkusius, pristatė Marquette Parko ugniagesių atstovę, kuri pradėjo aiškinti, kaip apsisaugoti nuo netikėto gaisro, o, gaisrui iškilus, kaip saugiausia išbėgti iš degančio namo.

Po tokio įvado, pradėjo rodyti vaizdajuostę, kurią su įdomumu stebėjome. Kadangi viskas vyko anglų kalba, B. Jasaitienė viską išvertė į lietuvių kalbą. Už tai esame dėkingi, nes viską daug geriau supratome. Atstovė taip pat atvežė pasiskaityti literatūros ir gaisro detektorius, kurie loterijos būdu buvo išdalinti popietės dalyviams.

Tad popietę „Seklyčioje“ buvo naudinga, nes praplėtė mūsų akiratį ir orientaciją iškilus gaisrui.

Susirinkusieji plojimais padėkojo B. Jasaitienei ir ugniagesių atstovei už taip sklandžiai naudingą praeitą popietę. Po to buvo pietūs ir pasisvečiavimas prie kavutės. Patenkinti maloniai ir naudinga popietę, skirstėmės namu.

O. Lukienė

ZARASIŠKIŲ GEGUŽINĖ PAVYKO

63 metus veikiančio Čikagos lietuvių Zarasiškių klubo gegužinė praėjo gana sėkmingai.

Amerikos Lietuvių radijas, vad. Anatolijus Šlutas — kiekvieną sekmadienį 7 v. r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632. (sk.)

Pinigai, siuntiniai, baldai, automobiliai. TRANS-PAK, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629. Tel. 1-773-838-1050. (sk.)

Parduodame lėktuvo bilietus į Lietuvą ir kitus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinkite First Class Travel, tel. 847-392-6320. (sk.)

Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime jums nuofirdžiai patarnaus, duodami komiso nuolaidą, Albinas Kurkulis, tel. 312-879-7750 arba jo sūnus

gai. Labai daug padėjo reklamos: laikraščio „Draugas“, radijo laidoje „Margutis II“ ir lietuviškoje televizijoje.

Nors tuo patiu metu vyko gegužinė Lemonte, bet lemontiškiečiai neapleido ir mūsų, todėl visiems, atvykusiems ir prisidėjusiems prie mūsų klubo, esame labai dėkingi.

Ypač gerai padirbėjo šeiminkės: vyr. š. Anelė Ramanauskienė, Marta Naujokienė ir Ema Balzerienė. Jos ne tik pagamino skanų maistą, bet išpuošė stalus ir kitaip padėjo. A. Ramanauskienė nupirko laimėjimų bilietus, iškepė tortą ir atnešė gėles stalams papuošti, M. Naujokienė ir E. Balzerienė išvirė spurgas. Sekretorė Džin Baniene iškepė pyragą ir su kasininku Jonu Krumpiliu priiminėjo svečius. Prie baro gerai padirbėjo Kazys Rožanskas. Jis taip pat atnešė laikraščius „Utenis“ ir „Zarasų kraštas“, kuriuos visi galėjo paskaityti ir paimti prisiminimui.

Taip pat esame labai dėkingi visiems, kurie atnešė dovanas laimėjimams. Laimėjimai rūpinosi pirm. pav. Alfonsas Čielis. Bilietus platino A. Ramanauskienė, Ela Juodienė ir Monika Gudaitienė. Šaulių rinktinės vad. Justinas Sidlauskas, E. Juodienė ir M. Gudaitienė pravedė loteriją. Kostas Ramanauskas ir Liucija Kvietkauskienė linksmino susirinkusius dainomis ir muzika. Petras Beinorauskas padainavo dainą „Raudona rožė“, o Irena deklamavo savos kurybos eiles.

Pirmininkas Bronius Blekys ir valdyba yra patenkinti gegužinės pasisekimu ir prašo toliau nepamiršti Zarasiškių klubo.

Dar kartą — didelis aciu. Dalia Blekienė

SKELBIMAI

Andrius Kurkulis, tel. 312-879-7751, dirbą su First Albany Corp. Čikagoje. Iš JAV ir Kanados skambinkite veltui: tel. 1-888-879-7730. (sk.)

„PENSININKO“ žurnalą, kurį leidžia JAV LB Soc. Reikalų Taryba, red. Karolis Milkovaitis, galima užsiprenumeruoti adresu: 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629, tel. 773-478-2655. Prenumerata metams: JAV-bėse, \$15, kitur \$25. Išsina 8 kartus per metus. Tai vertinga dovana įvairioms progoms. (sk.)

ARAS ROOFING

Dana Dirvoniene ir Sofija Dziugiene ruošia šį kvietimą į Pasaulio lietuvių centro dešimties metų sukaktuvinę šventę, kuri rengiama rugsėjo 26 d. PLC didžiojoje salėje. Rengimo komitetas nuosirdžiai visus kviečia dalyvauti.